

DIARI CATALÀ

POLÍTICH Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DIUMENJE 10 D' OCTUBRE DE 1880

469

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er—SUCURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ. — Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Estranger, (unió postal) trimestre 40

SANTS DEL DIA —Nostra Senyora del Remey, Sants Francisco de Borja—QUARANTA HORAS.— Iglesia de las Germanas Adoratrices

Espectacles.

PÚBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Funció per avuy, tarde á las 3.—Lo grandió drama en 3 actes y en vers, titulat, **Traidor, Inconfeso y Mártir.**—Y la pessa en un acte, **Las gracias de Gedeon.**—Entrada 3 rals.—Nit, 18 d' abono, última representació de la célebre obra de A. Dumas, **La Dama de las Camelias.**—Entrada una pesseta. A las 8.

Nota.—Lo dimars se verificará lo benefici del primer actor cómich senyor Zopetti.—Se despatxa en contaduría.

TEATRO ROMBA. — Funcions per avuy.—Tarde á las 3.—Entrada 12 quartos.—Lo drama catalá en 3 actes, **La clau de casa y la pessa, La feta gallinaire.**—Nit, lo drama en 4 actes, **Fiar-se del porvenir y la pessa catalana, Cel rogent.**—Entrada 2 rals.—A las 8.

Lo dimars, Teatro Catalá.—La aplaudida comedia en 3 actes, **La bolva d' or.**—Se despatxa en contaduría.

TEATRO DEL ODEON.—Avuy diumenje, en vista del gran éxit que tingué l' estreno del gran drama en 7 actes, **Maria Antonieta,** posat en escena ab tota propietat y numerosíssima comparsaria, s' ha disposat que diumenje á las 3 y á las 7 tinga lloch la tercera y quarta representació del indicat drama, estrenantse un altre titulat, **El asalto de la Bastilla ó el pacto del hambre.**

TEATRO DE NOVELTATS.—Funció pera avuy á dos quarts de nou.—La ópera **Sonámbula,** desempenyada sens pretensió per los senyors alumnos de la Academia Melodramática.—Butacas, primera classe 3 rals; id. de segona 2; Palcos sens entrada 20.—Entrada general 2 rals.

TEATRO TIVOLI.—Avuy, á dos quarts de quatre, últimas funcions en dia festiu.—La preciosa sarsuela en 4 actes, en la que tant se distingeix la senyora Alba, **La Dama de las Camelias.**—Nit á dos quarts de nou, la aplaudida sarsuela en 3 actes, **El juramento y la opereta** en un acte, **1 feroci romani.**—Entrada 2 rals.

BON RETIRO.—Companyia de sarsuela del senyor Prats.—Avuy á dos quarts de quatre, **Sueños de Oro y Carracuca.**—Nit, á un quart de nou, **El anillo de hierro y Carracuca.**

Demá, benefici de la senyoreta Fernandez.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI.—Plassa de Catalunya.—Avuy á dos quarts de quatre de la tarde y á un quart de nou de la nit.—Magníficas funcions compostas dels mes aplaudits exercicis, finalisant ab lo grandió drama mimico-equestre, **Los bandidos de las montañas de Calabria.**—Entrada 3 rals.

PARTICULARS

TEATRO DEL CIRCO.—Gran, extraordinaria y variada funció pera avuy, á benefici del Di-

rector d' orquesta don Manel Coca. Ordre del espectacle: Primer, Sinfonia.—Segona, la preciosa sarsuela catalana qual representació tants aplausos ha obtingut sempre, titulada, **Primer jo.**—Tercer, gran concert instrumental, en el que hi pendrán part varis professors de reconeguda fama y lo «senyor Camba»—Y quart, la magnífica y xistosa sarsuela en un acte que porta per titol, **El último figurin.**—Nota: En l' intermedi del primer al segon acte, se exhibirá al públich l' instrument, invenció del senyor Camba. Preus: de costum.—Entrada general 2 rals.—A dos quarts de nou.—No hi haurá safata.

SALÓ DE NOVELTATS.—Avuy diumenje á dos quarts de quatre de la tarde, gran ball de Societat tocant los balls del programa una numerosa orquesta.—Entrada 4 rals.

TIRSO DE MOLINA.—Teatro del Olimpo.—A las 8.—Lo drama catalá en 3 actes y en vers, **La pagesa d' Ibiza y la comedia en un acte, Maruja.**

SALONS DEL CARRER DE LA CANUDA.—Gran ball á las 3 d' aquesta tarde.

PLASSA DE TOROS DE BARCELONA.

DIUMENJE 10 OCTUBRE DE 1880.

última **GRAN CORRIDA DE TOROS** procedents de la celebrada ganadería de don AGUSTI SALIDO, de Ciutat Real, lidiats per

FELIP GARCIA y GALLITO,

y sas cuadrillas, en las quals hi figura lo simpático picador **BADILA.**

Végintse los cartells.

Nota.—Los senyors abonats á las últimas corridas tindrán reservadas sas localitats tot lo dia 8 del actual, y podrán passar á recullirlas en lo despatx en dit dia, transcorregut lo qual sens verificarho passarán á la venda pública.

Reclams

SÍFILIS venéreo, brians y humors frets: Cura-ció segura per un metje especialista; Carrer de Sant Pau, número 30, pis segon, primera porta; de 1 á 3 y de franch de 6 á 7 tarde.

Joaquim Ortiz Professor de ball de saló.—Se ha trasladat á la Rambla de las Flors número 20, pis primer, ó siga de Sant Joseph.—No hi ha classes generals.

METALL BLANCH Garantit.—Rich y abundant assortit en tota classe d'objectes pera us domésthic, fondas y cafés.—Especialitat en cuberts desde 2 rals parell. Basa Parisien, 35, Rambla del Centro al costat del Pasatge de Bacardí.

VENEREO Sa curació es prompta radical y segura, sense mercuri copaiva ni altrás preparacions perjudicials, per medi del **AIXEROP ANTI-VENEREO DEL Dr. CASASA.**—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; l' venéreo, en tí, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa **GRAN FARMACIA,** plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

Llet de Cabra.—Momany de Papiol, véijis l' anúnci.

RELOTJES Nou y variat assortit en remontoirs de sde 2 duros un. En níkel máquinas garantidas per 5 anys, desde 4 duros. En plata desde 5 y en or de lley desde 18 duros. Basar Parisien, Rambla del Centre, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

HERPES sarna, escrófulas y demás humors, aixis interns com externs. No descuidar que l' **Rob antiherpétich de Dulcamara** compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d'haber existit.—Véijis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

FABRICA LA EMPERATRIZ
3 ESCUDILLERS BLANCHS 3.

GANGA veigis l' anúnci.

GRANATE montat fi, enor. Gran baratura en arrecadas, medallons, y anellas última novetat. Basar Parisien, Rambla del Centro, 35, al costat del Pas-satje de Bacardí.

50 TAPINERIA 50
LA LUCIA
FÁBRICA DE COTILLAS

ANTIGA TINTORERIA

DEL CENTRO.
CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa s'renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

LA UNIVERSAL

Gran basar de sastreria, robes fetas y á mida; carrer Nou, núm. 10 botiga.

Grandios y variat assortit de trajos última novetat, confeccionats ab l'esmero que te ja acreditat dit establiment. — Trajo complet de 6 y 1/2 duros fins á 15. — Local y géneros del país y estranjers separat pera la mida. — Preu fixo. — Carrer Nou de la Rambla, núm. 10, botiga, Barcelona.

PEL

BORRISOL ó pel morxi. Desapareix en quatre minuts usant lo DE-

PILATORI INGLÉS, sens que la salut ni la pell sofreixin cap perjudici. Farmácia de la Corona Carrer de Gignás, núm. 5.

GRAN DESCUBRIMENT

Azerop Grech del Doctor **SALONI PALEOLOGO**, pera la curació radical de la

TISIS PULMONAR, ASMA

FLUXOS DE LA MATRIS.

Prospectes gratis. — Farmácia del Dr. Vilaseca. — Hospital, 14.

CUCHS

Lo mellor específich pera destruirlos rápidamente, es lo Lombricido Formiguera, premiat en varias exposicions nacionals y estranjeras. Es sumament agradable, fá tenir gana, regenera y fortaleix á las criaturas.

Deposit Central, Dr. Formiguera, carrer de Fernando VII, 7. — Barcelona.

MATEMÁTICAS

ARCHS DE JUNQUERAS, 7 primer.

AVIS IMPORTANT

AL GRANDIOS TRIOMF obtingut en la Exposició de París ab medalla de bronzo de 1.ª classe, los papers pera cigarrets.

CACAO Y VILLARET.

havent correspost los fumadores ab sa gran acceptació calificantlo d'inmillorable per sa finura, solidés y bon gust.

Unich depòsit, HOSPITAL, 19, BARCELONA.

GRAN FABRICA CATALANA de Joseph Tutau de banos parayguas y som. brillas per major y menor. — Se telan y arreglan. — Rambla de Sant Joseph número 30, devant de la Virreina.

Secció de Noticias

BARCELONA

LO «DIARI CATALÁ»

devant del Tribunal d' Imprempta.

A la una de la tarde d'ahir, devant d'una numerosa concurrencia que omplia la Sala, se verificá la vista de la causa que, per denuncia del senyor Fiscal d' Imprempta, s' ha instruhit al nostre DIARI.

Comensá l'acte ab las formalitats de costum, aixó es, llegintse los antecents de la causa que s' estava veyent, y acte seguit lo President del Tribunal d' Imprempta concedí la paraula al senyor Fiscal.

Feu aquest un discurs apassionat en extrem y que no pogué menos de causarnos penosíssima impressió. Prenent d'un modo deplorable lo tot per la part, en lloch de concretarse al article de la denuncia, se va desfer en cárrechs y mes cárrechs contra 'l «Congrés Catalanista» qual primera sessió se va celebrar ahir en l' històrich y venerat Saló de Cent. Del contingut del article que dit funcionari cregué denunciabile *quatre dias després d' haberse publicat*, no pas al mateix dia ni á l'endemá; del contingut del article, dihem, va deduhir que 'l «Congrés Catalanista» se dirigeix ahont jamay han somiat sos iniciadors ni 'ls que s' han apressurat á donarli son concurs.

En sa llarga peroració, va donar á coneixe 'l senyor Fiscal que no es fill de Catalunya. Y dihem aixó perque, si ho hagues sigut, hauria mostrat mes coneixement de las cosas de casa nostra y, per lo tant, hauria parlat com tots los bons catalans ne parlan del renaixement del catalanisme en lloch de pronunciar, fent tota lley de gestos fora de lloch, la paraula *separatisme* y altres dissonants.

Lo que mes nos sorprengué del senyor Fiscal sigué la part, que fou per cert la mes petita del discurs, que va dedicar á probar la culpabilitat del DIARI CATALÁ.

Lo funcionari públich se va presentar al Tribunal fet un arsenal de documents, com aquell qui porta espasas de dos fils. Los documents eran articles dels nostres colegas *El Mercantil Valenciano*, *La Publicidad*, *La Gaceta de Catalunya* y algun altre que varen discutir, en lluyta igual y noble certament, sobre 'l caràcter y tendencias del «Congrés Catalanista»; y cosa ben estranya! de las apreciacions dels nos-colegas, que 's feu sevas del tot (tal suposém segons la frucció y entonació ab que las llegia), deduhia las tendencias que millor li semblaban respecte al catalanisme y la culpabilitat del DIARI CATALÁ. Ja ho saben los periódichs tots d' Espanya: ja fins hem d' anar ab cautela á discutir ab los nostres colegas; puig las rahons y 'ls arguments que naixen de la polémica, los conceptes que produheix la controversia mes animada, poden convertirse en datos que á sa vegada sian lo capítol de cárrechs que formuli ó fulmini un senyor Fiscal d' Imprempta. Lo lector preguntará, com preguntava lo nostre director: —¿Y quin article hi ha que no puga ser objecte de controversia? Y si aixó valgués, si fos lícit aixó de fundar denuncias en los articles polemistas, allavoras ja caldria que tots los periódichs haguts y per haber nos apressuressim á plegar. A

nosaltres no'ns vingué de nou semblant modo d' argumentar en un funcionari que, sino recordem malament, ja un' altra vegada sostingué la peregrina teoria de que poden fer penable un article ó suelto en que hi hagi paraulas escrites en lletra bastardilla.

Y 'l senyor fiscal, no content ab l'efecte que produhí llegint los articles dels nostres colegas, després d' haberse begut un vas d' aigua, tregué á relluhir (¡pás-mintse 'ls nostres lectors!) l' obra *Las Nacionalidades* del nostre estimat amic, l' ilustre pensador don Francisco Pí y Margall. Ab aquest llibre á la má, lo ministeri fiscal se proposá demostrar que 'l nostre DIARI, en punt á provincialisme, fins va mes enllá que 'l ilustre jefe federalista. Nosaltres nos varem escoltar molt atentament aquesta part del discurs, sobre tot los párrafos magnífichs que llegí de *Las Nacionalidades*, y després de tot l' única cosa que varem treure en conseqüencia, sigué que 'l senyor fiscal feya una lamentable confusió entre las paraulas *unitat* y *unificació*.

Mitxa hora llarga estigué 'l fiscal en l'us de la paraula, y després de fer varias consideracions per l' estil, acabá demanant al Tribunal que declari la culpabilitat del nostre periódich y pronuncihí sentencia condemnantlo á 45 dias de suspensió.

Després de l'acusació fiscal, prengué la paraula 'l nostre Director qui comensá la seva peroració de defensa fent observar que al apassionament del senyor fiscal, contestaria ab la major fredor y ab la major calma.

Notá després la confusió feta pe 'l fiscal entre 'l *Congrés Catalanista* y l' article denunciat, entrant tot seguit á fer una calurosa defensa del catalanisme, protestant degudament de las tendencias separatistas que li suposan sos calumniadors. Explicá clara y terminantment la significació del catalanisme, son origen històrich, sa manera de ser avuy y sa missió temps á venir, y acte seguit entrá en la que 'n podriam dir part de defensa del DIARI.

Tots los cárrechs del fiscal quedaren rebatus y fins pulverisats ab la lectura del article que contra 'l separatisme varem publicar en un dels números passats, article que, per cert, posaba fi á la campanya qu' hem realisat per lograr que 'l Congrés Catalanista donga resultats fructíferos y s' encamini per ahont convé realment. En aquest article, com recordará qui l' hagi llegit, se diu que ningú que pensi una mica pot ni deu ser separatista, puig Catalunya ni pot ser una nació independenta, ni está en estat de ser francesa ja que la separan de Fransa los Pirineus y la diferencia de costums y de llenguatje. ¿Se vol manifestació mes terminant contra 'l separatisme? Es ben inútil que se'ns vulga fer passar per lo que no som, per lo que no volem ser. Tenim lo valor de las nostras conviccions, y si fóssem lo que no som, callariam lo que no se 'ns permetés dir; pero may negariam lo que fóssem.

Y l' orador deya ben terminantment que una cosa es l' unitat y un' altra l' unificació, desfent aixís la deplorable confusió que havia fet respecte á n' aquets extrems lo senyor fiscal. L' unitat nacional es un fet, deya 'l senyor Almirall, pero no ho es la unificació. En efecte: ¿ahont es l' unificació? En Catalunya, en las Provincias vascongadas y en otras regions d'

Espanya, hi ha diversitat de costums, de llengüatje, de legislació. ¿Ahont es, donchs, l'unificació? Donchs es clar que desitjar que no 's realisi un fet que no existeix no pot contribuir delictes d'impremta.

Y seguint en aquest terreny, lo nostre defensor se va extenent, acabant per demanar al Tribunal lo fallo absolutori. Avuy precisament, deya 'l nostre director, se reuneix lo Congrés Catalanista. Donchs be: la millor noticia que 's podria donar al Congrés fora la d'haber sigut absolt lo DIARI CATALA.

Aixís acabá l'acte de la vista, á dos quarts de tres de la tarde. Confiats en las explicacions de la defensa, esperém tranquils lo fallo.

Condecoració.—Palmaroli, lo célebre pintor espanyol, autor del quadro «Blanca de Navarra», ha sigut condecorat per lo govern francés, ab la insignia de la órdre de la Legió de Honor.

Escamoteix.—A un dels mossos que estaban empleats en la guardia dels toros que deuen corrers avuy, li foren robats ahir deu duros que havia colocat sota el coixí. Lo presunt autor ha sigut detingut per los municipals.

Desgracia.—En la matinada de ahir, un jove que estava treballant en un forn de pa del carrer de la Alegria de la Barceloneta, va sufrir una cremada bastant regular en lo pit y bras dret, á causa de una flamarada que sortí en el acte de obrir la portella del forn.

Arrivada.—Ha arribat á Barcelona, lo inventor dels botes salva-vidas, y del procediment químic per fer la fusta incombustible, l'enginyer naval don N. Perez de Sala.

Trovalla.—Un inspector de antigüitats de Girona, va trovar un de los últims dias, un fragment de una lápida hebrea, procedent del cementiri dels jueus.

Traslado.—Ha sigut traslladat al districte de la Catedral de Murcia, lo jutje de primera instancia de Reus, don Joseph Millan y Carnicer.

La tela de aranya.—Ab aquest títol se ha representat en lo teatro del Bon Retiro uno sarsuela en dos actes que ha sigut molt ben rebuda y que demá dilluns se repetirà á benefici de la tiple de la companyia la Srta. Fernandez. La beneficiada cantarà ademés la composició andalussa *Lola* y per completar l'espectacle també 's posará en escena la sarsuela *El lucero del alba*.

Wagons cómodos.—En lo cas de que 's permeti 'l tran-via transversal de Barcelona, qu'ha d'anar del Mercat de Sant Antoni á las estacions de Fransa y Saragossa, s'adoptarán uns wagons molt cómodos. Las rodas d'aquets carruatjes podrán entrar y sortir de la vía ab molta facilitat, ab lo qual s'evitarán los inconvenients que podria ocasionar un descarilament ó 'l fet de trobarse dos wagons, l'un anant y l'altre venint, ó 'l de trobarse la via embarassada per algun carro ó altre obstacle.

Millora.—La companyia del tran-via de Barcelona á Sans, fá molts dias que ocupa en fer arreglar la vía á son ver-

dader nivell, en lo punt situat en la entrada e Hostafranchs.

Petició justa.—Una comissió de serenos se va presentar al arcalde primer, per demanarli que 's dongan nous capots al serenos en vista de que 'ls que fins ara han usat tenen ja sis anys y estan del tot inservibles.

Creyéem que tan enrahonada petició será degudament atesa.

Vindicació.—Nostre colega *El Diluvio* ha publicat fa pochos dias un suelto dirigint una acusació gravíssima contra las confiterías d'aqueixa capital, apropósit d'haber sigut atacadas varias personas de síntomas d'envenenament per haber menjat dulces comprats en aquesta ciutat. Ahir publicá lo mateix diari un remittit del síndich del gremi de confiters en nom de tots sos agremiats, invitant á la premsa á que publiqui lo nom y domicili del establiment en que s'ha efectuat la citada venda, pues que de no ferho aixís se perjudica considerablement á tots los individuos de la classe que veuen son amor propi ofés per la colectiva é indirecta acriminació que se 'ls ha fet.

Nosaltres que desitxem avans que tot la justicia en totas las cuestiones demanem la aclaració d'aquest cas, castigant ab severitat al delinquent que per ignorancia, negligencia ó per afany de lucro, te tan poch interés per la salut dels seus conciudadans. Y desitxem també que se fassa públich lo fet y nom del infractor, perque serveisca d'escarment per tots los tractants ab articles de menjá y beure y de rehabilitació als innocents, que cap culpa tenen en las faltas comesas per gent inconscient ó de mala fé.

Ferits.—En la Arcaldía de la Barceloneta, fou curat ahir un noy de quatre anys, que están jugant ab uns vidres, se causá duas feridas leves, una en lo front y l'altra en lo cap.

*En la mateixa Arcaldía fou curat un home que trevallan de son ofici de forner, al destapar la boca del forn una forta flamarada li ha causat una extensa cremadura en un bras y en lo pit.

Detingudas.—Ho foren ahir duas donas mare y filla per furt de vuit cuberts de plata, y á mes sis duros en la casa ahont la última estava de minyona, en lo carrer de Concell de Cent; los cuberts li foren ocupats á la mare.

Súplica.—Varios artistas nos demanan que fem present á la Comissió que s'encarregá de portar á efecte la Tómbola á benefici de la familia del pintor en Simó Gomez, que veurian ab gust que 's dongués compte dels resultats que doná aquell acte benéfich.

Estem mes que segurs que la Comissió, composta de personas digníssimas, accedirá gustosa á la petició de que 'ns fem eco portats del desitx de no desairar á ningú.

Sarsuela en Sabadell.—Lo diumenje passat va acabar sos compromisos ab la Empresa del Tívoli, lo distingit tenor cómic D. Francisco Puig, que passa á formar part de la companyia que actuará en Sabadell, en qualitat de tenor cómic y director d'escena. Aixís mateix passen del Tívoli á Sabadell, lo baix cómic senyor Roca y la tiple senyora Colomé, y lo director de orquesta don Enrich Martí.

Sobre 'l Cementiri de Granollers.—Lo dia 7 del corrent al demat fou portat per enterrarlo en lo Cementiri de Granollers lo cadávre d'un noy de la mateixa vila y no pogué entrar dintre per estar tancada la porta principal y no trovarse en lloch al encarregat ó fosser, qual cárrech está confiat fa dos anys á una dona, no sabém per quina rahó; per tal motiu lo cadávre tingué de quedarse demunt d'una pila d'mahons en lo jardí del Hospital, guardat per un individuo de la familia, fins á tan que á la citada fossera li vingué bé de obrir las portas y enterrarlo, que fou al cap de quatre ó cinch horas.

Seria convenient que las autoritats de Granollers evitessin aquets abusos ó faltas dels empleats del Cementiri.

Festa Major.—Avuy celebra la festa major, lo poble de las Córts de Sarriá, en la qual entre otras festas, tindrà lloch la inauguració de un magnífich cassino. La Companyia General de Tran-vias, desitjosa de complaure al públich, ha disposat que durant los tres dias hi haja un doble servey de cotxes. Ademés, desde la casa anomenada de can «Rabia» á la plasa de Catalunya, hi haurán dos cotxes ab imperial, que farán lo servey directament.

Rectificació.—Per una equivocació d'alguna associació ó periódich dels que presentaban membres pera 'l Congrés Catalanista, se inscrigué en la llista al escriptor don Joseph Joan Jaumeandreu com á membre, sent aixís que debia serho com á representant d'algun periódich de Catalunya.

Ho fem constar així, perque dit senyor nos ha manifestat que no está conforme ab cap de las tendencias que fins ara han aparegut en lo catalanisme.

Pregunta sobre un Certámen.—Un suscriptor nos escriu manifestantnos l'estranyesa que l'hi ha causat lo mutisme del Sr. Secretari de la *Societat Barcelonesa dels Amichs de la Instrucció*, respecte al número de obras presentadas al Certámen de dita Societat, tancat lo dia 30 de Setembre; ja que son silenci priva no sols de saber las que hi han concorregut, sino que també dona lloch á duptar si las enviadas han arribat á son destino.

Principis d'incendi.—Entre una y duas de la tarde d'ahir hi hagué un amago d'incendi en lo carrer de Sant Erasme, que fou sofocat instantaneament pe 'l amo y 'ls vehins.

En lo barri de Hostafranchs n'hi hagué un'altre, motivat per uns noys que jugant ab mistos n'introduhiren un de encés en la habitació y calaren foch á una petita cantitat de borra de cotó que allí hi habia.

Casas de Socorros.—Ahir fou auxiliada en la casa de Socorros del districte tercer una dona de 54 anys, ab una contusió en lo cap causada per una caiguda.

Crim.—Ahir fou trobat en lo carrer d'Alsina un feto, que per disposició del Jutje fou portat al Hospital.

MOVIMENT CIENTÍFIC I ARTÍSTIC.

«La granizada.»—Hem rebut lo quadern nové corresponent al mes de Setembre, del album que publica lo distingit dibuixant don Apeles Mestres ab lo títol de *Granizada*.

Los grabats que publica son xispejants com sempre.

LA MISTURA PERA TERCIANAS DE JAYNE pera curar las calenturas, las febres intermitents y remitents, etc. Aqueixas enfermetats penosas están molt generalment desarreladas per aquest remey quant se'l pren seguint á la letra las instruccions.

TRACTEU PROMPTEMENT, LOS FLATOS, DIARS REA, disenteria, cólera-morbo y las debilitat, de istiu, ó tota enfermetat intestinal, ab lo Bálsam Carminatiu del doctor Jayne de Filadelfia, y obtindréu alivio rápit y segur.

PERA ALIVIAR, PROMTE L' AUFECH PROBEU l' Expectorant del Dr. Jayne de Filadelfia, que obra promptement, vencent la contractió convulsiva dels conductes respiratoris y causant la evacuació de las mucositats que 'ls embrassan. Pera la tos ferina y ronquera, aquest medicament es igualment beneficiós, mentres que pera totas las enfermetats pulmonars y bronquials, es tant un paliatiu com un curatiu y un segur y prompte remey pera tota tos y costipat obstinat.

LA BOLVA D' OR.

Comedia en tres actes y en vers, original de don Joseph Feliu y Codina.

Aixís está anunciada la nova producció escénica del senyor Feliu y Codina, si bé en lo llenguatge literari modern, mereix esser calificada de *drama* y no de *comedia*.

Las situaciones essencials del argument y 'l caràcter dels principals personatjes son dramàtics, y fins lo tipo cómic de 'n Saturní pren part principal y dramàtica en los efectes culminants de l' obra y en lo seu desenllás. De modo que aquesta, per mes que continga escenas cómicas, pren un tinte dramàtic molt caracterizat.

En lo teatro grech y en lo romá y en l' espanyol antich, hi havia sols la divisió de las composicions escénicas en tragedias y comedias; pero desde que s' ha admés lo género intermedi ab lo nom de *drama*, entra en aquest de plé «La bolva d' or.»

Lo primer acte corre ab molta naturalitat y 'ls personatjes se dibuixan tots perfectament, resultant un acte d' exposició complet y recomanable y segurament fora encara mes arrodonit si s' allaugerissen algunas escenas, en particular las primeras.

L' acte segon, á pesar d' encloure escenas interessants, no correspon de molt en bondat al anterior. Lo transcurs del temps es en ell massa rápit; y encara que en aixó no hi siguem escrupulosos, no obstant es precis convenir en que pera suposar que en un acte, sense cambi de decoració, se passí desde 'l matí fins á negra nit, vol un esforç d' imaginació en l' espectador que perjudica á la verosimilitut. D' un acte al altre 's concedeix tot l' intermedi de temps que 's vulgui; pero dintre d' un sol quadro, es necessari no fer transcorre 'l temps mes enllá d' ahont lo convencionalisme pot admetre sense gran esforç.

Pero passant per aquest defecte, no considerantlo essencial, arribem al final, y allí si que ns sorpren l' actitud de *Cristina* d' una manera que no sabem explicar-nos. Si ella pera fer creurer al seu marit que li tindria igual estimació si fos pobre com essent rich, desitjava tant y tant fer desapareixer lo capital que aquest havia portat d' América, no tenia necessitat per aixó de donar medis perquè 's cometés un acte criminal, no havia de facilitar á un lladre que realisés lo delicté; agafant lo paper moneda y esquinsantlo ó cremantlo, quedava lograt, y d' una manera mes segura, l' objecte proposat.

Desde l' escena en que 's preveu que 'l robo 's portará á cap, y desde que *Cristina* expressa 'l desitx de tornar á la pobresa al objecte avans explicat, pensárem en lo final d' acte que 's preparava, pero may hauriam atinat en lo que l' autor li ha posat. Pensavam que quan *Cristina* aniria pera fer desapareixer lo capital, se trobaria ab que aquest ja havia sigut robat; ó bé, que al anar á fe 'l robo 'n Saturní, ja no trobaria 'ls dinés á la calaixera; en fi, se 'ns acudiren mil combinacions, pero ni sombra de la que l' autor li doná, perquè aquesta está fora de lo verosímil.

Arriba per fi l' últim acte, que sobre tot en la segona meitat está ple d' animació, per mes que se sosté demunt la base falsa del final d' acte anterior.

En quant á las bonas condicions literarias de «La bolva d' or,» propietat de llenguatge, facilitat de versificació, acertada combinació d' escenas y juntura de caràcters, es inútil que 'n diguém res, tractantse d' un autor que en obras anteriors ja 'ns ha demostrat que sab ferho molt bé y precisament per reconéixerli aquestas singulars condicions, es que 'ns hem permés ferli las observacions que se 'ns han acudit respecte al segon acte de l' obra.

La direcció y execució de «La bolva d' or,» son mereixedoras de tota mena d' elogis.

Lo senyor Fontova caracteriza y despenya perfectament lo personatge de Saturní; aixis mateix los senyors Goula y Soler, treuen molt y bon partit dels seus respectius papers; 'l senyor Fuentes está en lo seu verdader caràcter en la part que té confiada en l' obra, y sempre 'l voldriam veure en aquesta classe de papers; y 'ls senyors Cazorro y Pinós contribuixen al lluhiment de l' execució.

Espressament hem guardat pera la última á la senyoreta Parreño ja que essent nova en la companyia, mereix que 'ns ne ocupem ab alguna detenció.

La senyoreta Parreño de bona y elegante figura, vesteix bé, diu ab sentiment y 's veu que representa ab afició. Totas aquestas son qualitats molt á propósit per que aquesta actriu fassi bona carrera artística.

Un defecte li hem notat en la dicció, que convindria que se 'n corretjis, puig si se 'l deixa degenerar en vici, pot perjudicarla en gran manera. Nos referim á la reparació marcada que acostuma fer en las frases, sobre tot en las enérgicas. Segueixi, al recitar, la puntuació indicada pel autor, y veurá com treu de totas las frases l' efecte que n' hagi de treure; puig d' altra manera, la seva recitació pecará sempre de defectuosa, y seria llástima que una cosa de tant senzilla esmena perjudicés las ventatjoses disposicions que veiem en la senyoreta Parreño.

C. R.

Correspondencias

DEL DIARI CATALÀ.

DESDE 'LS BAIXOS PIRINEUS.

Pau 17 de Setembre.

LO CASTELL D' ENRICH IV.

La impresió que s' experimenta al entrar en l' interior del Castell Palau d' Enrich IV, no es pas fácil trasmétrela al paper. Si la nació francesa no tingués ja molt acreditada la seva cultura; si no fos notori son amor al art y 'l respecte y fins la veneració que sent per tots aquells monuments històrics que conserva, lo estat en que manté 'l Castell Palau de Pau, fora prou y massa per donar una idea justa y cabal d' aqueixa veneració, d' aqueix respecte, d' aqueix amor al art y d' aqueixa altura,

En totas las dependencias se respira art. Per tot arreu s' observan los mes richs tapissos y 'ls mobles mes curiosos. Y al mateix temps se nota un color històric, un color tal d' época que un s' arriba á oblidar per un moment del temps en que viu y, sense darsen compte, sembla qu' esperi qu' aparegui en un dels portals un empleat dels altres temps, anunciant la arribada d' un dels que foren hostes del Castell Palau. Tant acertada es la conservació d' aquet monument històric, verdadera y rica exposició d' arts sumptuarias.

La primera habitació que 's trova al penetrar en lo Palau es la *Salle des gardes* amoblada ab propietat y que conté, entre altres mobles, un preciós silló d' estil ojival, ab ricas esculpturas y coberts de domás, en lo qual s' hi veuen los escuts de Fransa y de Navarra.

Passada la sala d' espera ó dels guardias, s' entra en la sala-menjador del oficials de servey en la que s' hi veuen, á dreta y esquerra d' un portal, duas esculpturas que representan á Enrich IV y á Sully.

S' enra després en la gran sala-menjador dels soberans, sala que un dia ho havia sigut d' armas, puig prínceps y nobles hi foren armats caballers: Gaston III, en 1096, avans d' anar á las *creuhadas*, hi sigué armat caballer.

També fou un dia aquesta Sala lo lloch de reunió dels Estats de la Bearnia.

En aquesta hermosa dependencia hi havia 190 anys enrera los retratos de tots los soberrans de la Bearnia, retratos que en 1690 va fer treure y portar á Paris lo ministre Leu-vois. Se veu que la costum d' engrèixar á las grans poblacions á costa de las petites, no es pas propia exclusivament dels nostres temps: la malaítia fa sigles que dura.

Te aquesta sala, entre altres preciositats, un riquíssim tapis que havia sigut colocat, per ordre de Francisco I en lo *Chateau de Madrid*, en lo Borsh de *Boulogne* tapis que presenta nou quadros de no escas merit.

Pero 'l *cicerone* que 'ns ensenyala la casa y 'ns posaba en autos de tot, me feu adonar d' una estátua de marbre blanch deguda á Francheville. Está colo cadaen un ninxo que conté uns relens arabescos mol bonichs. Es l' estátua d' Enrich IV mes antiga y la mes semblanta que 's conserva.

Una magnífica escala d' honor, restaurada en 1869 per l' arquitecte Laffollye, tant preciosa per sa arquitectura com rica en esculpturas (puig en ella hi abundan los relleus y las estatuetas), porta á las habitacions del primer pis. Próximament visitarem las de la part del Mitjdia.

Lo primer compartiment que 's visita es lo Saló d' espera, especie d' antessala, adornat ab gust. En ella hi lluheixen un tapis dividit en sis quadros ó assumptos; unas cadiras plenas d' esculpturas y montadas ó cubertas ab cuuro trevallat; unas calaixeras estil del renaixement, ab lo sobre de marbre vert de Campan; la taula del mitj ab esculpturas y ab lo sobre de marbre gris dels Pirineus; una ara-

nya de bronzo dorat, estil gòtic, ab los escuts d'armas de Navarra, Bearnia y Foix; gerrós de la Xina, etc., etc.

Digna-antecambra es aquesta sala del gran Saló de recepcions, destinat en tots temps al objecte que son nom indica.

En aquesta habitació s'hi cometé un crim horrorós lo dia 24 d'Agost de 1569, un any avans, dia per dia, de la memorable y horrosa nit de Sant Bartumeu. Montgomery, lloch-tinent de Jeanne d'Albret, feu assassinar allí mateix y á sa presencia, deu nobles catòlics que habian sigut fets presoners de guerra.

Regis mobles y rics cortinatjes y tapissos adonan aquest grandios Saló. Los tapissos de Flandes, foren elaborats per ordre de Francisco I y están compartits en sis quadros alusius als mesos del any.

Lo visitant, al contemplar los adornos d'aquest departament del Castell-Palau, se fixa en unas aranyas de bronzo ab dorats d'estil gòtic que contenen los escuts d'armas del comte Alfons de Paters, de Houlques, de Villaret, de Thibault (comte de Champagne), de Villiers de l'Isle-Adam, de Felip August y d'Archambaud (senyor de Barbaa).

Entre 'ls jarrons del Xapon, de la Xina y de Sevres, mereixen mencionarse dos en los quals s'hi veuen pintats la traslació y l'inauguració de l'estàtua d'Enrich IV, en lo Pont Neuf, en 1819.

En lo mitj del saló hi ha duas ricas y preciosas taulas: una d'ellas, qu' es de mosaich y conté magníficas esculpturas, fou regalada, si no recordo malament, per un rey de Suecia.

La sala de rebre porta á la Sala de familia dita un dia, saló de la reina Margarida. Avans segons nos digué 'l Cicerone, aquest saló estaba adornat ab los retratos de la expressada reina, de Francisco I, d'Enrich d'Albret y d'Enrich IV. Mes aquets retratos juntament ab tots los que hi habia en lo Castell, desaparegueren entre las flamaradas del foch que alimentá la gloriosa Revolució del any 93. Lo Cicerone 's queixaba en tó molt llastimos dels tristos efectes de tal incendi.

De lamentar son, pero ¿qué significa la desaparició d'uns quadros y fins dels edificis mes importants devant de las conquistas que realisá la Humanitat á la sombrá de la Revolució del 93?

La sala de la reina Margarida té un escalfapanxas que es una obra escultòrica; una estàtua de bronzo d'Enrich IV, de en Bozio; una riquíssima taula per labors, de la India; una taula al mitx, ab esculpturas, regalo del rey Bernadotte; magnífics tapissos ab varietats de dibuixos; trofeus, escuts, etc.

Entrem, que ja es hora, en la Sala-dormitori del Rey, coneguda mes aviat per la Sala dels reys. Fou construhida ó feta construhir per Gaston-Phébus, qui s'hi acomodaba cada vegada que venia á Pau. Sembla que aquesta habitació ha donat hospitalitat á molts reys y á molts altres personatjes. Lluís XI fou un dels hostes. Francisco I, de retorn de son cautiveri en Espanya, també se hi hospedá. Finalment li degué hospitalitat en Carlos I de Espanya y V de Alemanyia. Y en 1868 li degué la reina fugitiva de Espanya, donya Isabel II.

Aquesta cambra está disposada ab molt gust y en ella, com en las altras, se hi veuen rics cortinatjes y tapissos. Entre 'ls mobles, atrau l'atenció una cadira, de estil Lluís XV; un elegant llit, de gust modern ab quatre columnas inclinadas ab escuts que portan las inicials L. N. (Lluís Napoleon), y un moble, que no se si dirne *secretaire*, d'estil gòtic del sigle XV, exportat de Jerusalem y adquirit en Malta en 1838.

A sobre d'una tauleta s'hi veu un bagulet d'ebano ab incrustacions de nacar que, al mitx, te grabat lo busto d'Enrich IV y á sota la fetxa de 1607.

Després de treure 'l cap en lo gabinet del rey, que compren tot lo primer pis de la torre Mazeres y que presenta 'l mateix aspecte de las altras dependencias del Palau, encara

que no ofereix cap particularitat, varem visitar la *Sala-trillette* y 'l dormitori de la reina.

En la primera d'aquestas habitacions, jo no se perque, los tapissos m'han excitat mes l'atenció que no pas los molts altres que ja porto vistos. Forman sis quadros y tots sos assumptos se refereixen á Enrich IV. Recordo, entre altres, los següents:—Sully, als peus d'Enrich IV.—Adeu d'Enrich IV á Gabriela.—Enrich IV trobant á Sully ferit.—Enrich IV devant de Paris.

En lo dormitori dit de la reina s'hi allotjá, en 1868, lo rey don Francisco, espós de donya Isabel.

Son moblatje y adorno en res desentona de tot lo que portem visitat. Entre 'ls mobles se ha de citar un armari, estil del renaixement, salpicat de esculpturas que representan diferents assumptos bíblics.

Y are, avans de pujar al segon pis (perque han de saber que ja hem visitat lo primer), permetintme descansar un petit moment, encara que no mes siga en un dels esgrahons de l'escala que 'ns ha de conduhir mes amunt. Vull dir que quan estiga mes descansat, enviaré la continuació de tan interessant visita al Castell Palau de Pau.

ANTON FELIU Y CODINA.

DIARI D'UN «TURISTA» EN SUISSA

Carta décima-quinta.

VITZNAU 14 d'Agost 1880.

Mon paísá tingué ahir rahó á mitxas, puig la boyra torna á tapar lo Rigi després d'escamparse un moment. De tots modos, ja havém admirat la famosa vista: es realment preciosa y digna de sa anomenada. Tant n'habia sentit parlar, tant me l'havian ponderada, que tenia por de véurerla y de no véurerla; de lo primer, per si la realitat no arribava á lo que fingia la imaginació; de lo segon, per no poder en satisfer. Are he sortit de dubtes y puch assegurar que lo panorama que s'descobreix desde l'Rigi-Kulm en un dia clar, compensa ab excés tots los sacrificis y molestias del viatge.

Tota la nit he estat anguniós; ¿fará bó? hi haurá boyra? duas ó tres vegadas m'he llevat pera mirar lo temps: la primera, allá á mitxa nit, fosch com gola de llop; la segona, una ó duas horas mes tart, feya una lluna magnífica, pero á sota nostre la boyra, clarament iluminada, se gronxaba per l'espai. ¿Es bona ó mala senyal? La incertitut me té desvetllat. Mes tart veig que s'aclara un poch y que s'ovira alguna de las costas y algun fondo: á veurer, á veurer si fará bó!

A las quatre sona la corn; falta mitxa hora pera sortir lo sol. Miro y 'm cauhen las alas del cor: tot emboyrat altra vegada! Tothom s'enllesteix no obstant y s'afanya á pujar al mirador del cim pera aprofitar quansevol moment en que lo cel s'aclari. Tremolant de fret y badallant de son, embolicats tots en mantas mes ó menos viroladas, passejantnos pera conservar lo calor en mitx de la humida boyra y obrint apenas la boca pera pronunciar qualsevol frase de mal humor en qualsevol dels idiomas de Europa, presentávam un conjunt extrany y abigarrat, un quadro de género originalíssim, que 'm fa mormolar parodiant 'al poeta: *o quantum mortalia pectora cogis videndi sacrafames!*... Surt á la fi lo sol majestuosament y, com si accedís al íntim desitx de tothom, envia un oreig suau qu' en un moment es veheix ¡la atapahida massa de vapors y fa brillar soltadament y per alguns minuts las llunyanas cingleras dels alpes, cobertas d'inmaculada neu. ¡Magnífich espectacle! Estich per dir que 'l prefereixo á la vista completa de valls y montanyas qu'ens haguera permés un dia clar y seré. A nostres peus un cinturón de núvols nos tapa la vista

del llach de Lowerz, de Zug y dels Quatre Cantons com també las encisadoras vertente del Rigi, totas encatifadas de verda molsa, y las costas de las montanyas vehinas, cobertas fins al cim de boscós seculars; mes en cambi, sobre aquesta orejant nuvolada, brillan y vermellejan ab puríssims y esplendents colors las eternas congestas, las superbas puntas, las agullas de glas d'eix serrat de gegants nomenat los Alpes. ¡Quin passarse de má en má las ulleras y quin fullejar los guias y desplegar los panoramas! Aqueix gran tou negrés y pünxagut á ponent prop de nosaltres, es lo *Pilatus* (2,228 m), ferreny centinella destacat á vanguardia sobre Lucerna; en lo fons del horisont, á mitjorn, lo *Finsteraarhorn* (4,275 m), ahont naix lo Aar y ahont han mort fa poch dias, soterrats per las avalanxas, lo doctor Haller y sos dos guias; entorn d'ell y com arrecerats per sa mole colossal, sos germans del Oberland, lo *Viescher-hörner* (3,700 m), lo *Grindelwald* y lo *Rosenlanigletscher* (1,174 m y 1,533 m) y la elegant *Jungfrau* (4,167 m), més al centre lo *Tillis* (3,239 m), que s' destaca ab son gran pa de glas y sa silueta plana y prolongada; mes aprop, sobre la entrada del llach d'Uri, lo *Blackenstock* (2,922 m) y lo *Uri-rothstock* (2,932 m), mostrant al descobert tots los misteris de sas capritxosas y enormes congestas; á la esquerra, l'ampla y magestuosa *Windgelle* (3,189 m), la doble punta del *Scheerhorn* (3,296 m) y lo altíssim *Tödi* (3,623 m); molt mes á llevant, la inmensa coberta de glas del *Glarnisch* (2,922 m), algo semblant á la nevada plana del *Tillis* y al extrém horisont, á la esquerra, lo llunyá y accidentat *Sentis* (2,504 m) en lo cantó de Appenzell, quins cims dentelluts, vistos desde aquí, tenen alguna semblansa ab nostre típic Montserrat, y detrás dels quals acaba de sortir lo sol benéfich, inundant de llum y de colors, ab fantásticas cambians de rosa y or, aqueixas maravellosas montanyas.

Al contemplar tanta bellesa, lo entusiasme esclata, la expansió s'imposa invenciblement; en alta veu y cadascú en sa llengua manifesta tothom sa admiració. ¡Es un coro universal d'alabansa al Creador, un crit de l'ánima embadalida en la contemplació de tant perfecta obra!

Desgraciadament, lo espectacle no fou de llarga durada; la boyra, com obehint á una veu oclta, rodolá impetuósament sas onadas y en un moment nos torná á deixar voltats de densos vapors. Pareixia un somni; ja no 'ns veyam á quatre passos de distancia; aquell raig de sol en mitx de las tenebras s'havia apagat de sobte y aquella atmósfera pura, dilatada, transparent á l'hora, esdevingué en brevíssims instants impura, opaca, caliginosa, cega.

Tothom desfilá; al poch rato (6 h. 10 m) ja eram al carril, jo, l'altre catalá y sos companys de Lucerna. A Kaltbad, ahont hi ha la bifurcació, s'en anáren ells cap á la Scheideck, á veurer si ensopegavan un horisont net ó al menos, com lo que vaig trobar jo ahir: jo he seguit cap á vall fins á Vitznau. Mes enllá de Kaltbad havem passat la capa de boyra ó mellor dit la nuvolada: á mida que n'anaban sòrtint, anaban apareixent també á nostres ulls las suans ondulations del terreno, las gemadas valls, las fondas torrenteras eran las accidentadas revoltas del pintoresch llach dels Quatre Cantons, los boscós d'abets y per entremitx d'ells, escampats per tot arreu, voltats de alegres prats ó protegits per fréstegas rocas, masos y vaquerias, cabanyas, *chalets*, *hotels*, poblets y vilas. Los vapors que solcan lo llach semblan petitas llanxas; Vitznau un grapat de cazetas de pessebre. Poch á poch aném baixant las rápidas y atrevidas pendents de la via; lo pont inclinat de Schnurtobel se passa ab tota felicitat; atravessem lo túnel y lo xiulet de la locomotora avisa que ja 'ns acostem al terme del viatge.

A las 7 h 30 m. arribém á Vitznau. Ja está acabada la excursió al Rigi; aném á fer ara la volta al llach dels Quatre Cantons.—A.

Madrid 8 de Octubre.

Res ofereix la política del exterior. La calma continua inalterable en la superfície, pero es indubtable que la crisi que trevallia interiorment a la situació es gravíssima. Los constitucionals esperan, pero diuen qu'esperan per última vegada, senyalant com plaso máxim lo dia de la reunió de las Corts. Deuen ser poder per allavoras y si no ho son, protestar y retirarse y abandonar la vida del parlament. Aixó diuen que es la transacció acceptada per tots los fusionistas. Si no se realisan sas esperansas, los mes conservadors serán los que inicien lo moviment ab rumbo á altres horizons. Aixó diuen avuy; pero sab Deu lo que dirán demá. No conseguirán son objecte, pero de plaso en plaso no tindrian inconvenient los fusionistas en arribar al sigle que vé, principalment sino 'ls hi te en perfecte dejuni, ni 'n Cánovas te habilitat pera anar sostenint la fam d' aqueixos polítics com fins aquí.

No va esser ahir; ha sigut avuy en quan Novaliches ha visitat á D. Alfons en nom dels capitans generals, 'ls quals desitxan que la qüestió se resolgui aviat pera saber á que atendes lo dia de Santa Isabel, que hi haurá també recepció. La qüestió sembla petita; pero pot esser grossa; perque aqueixos capitans generals enllasan aquesta qüestió ab la política, disposats á no deixarse desarmar per en Cánovas. Ja se ha comunicat á n' en Sagasta l' estat del assumpto y li han escrit en Martinez Campos y altres pera que regressi prompte; aixis es que hi ha qui espera á n' en Sagasta 'l dilluns próxim.

Continuan los comentaris sobre 'l discurs d' en Castelar y 's creu qu' aquesta obra tan preparada es un complet fracás. Repugna á tot lo mon la sanya ab que 'n Castelar tracta als antichs federals, á sos amichs, á sos deixebles, contra 'ls quals ocupa tan freqüentment sa eloqüencia y son talent. Entre tan *El Globo* que tan decidit y tan valent ha estat contra 'ls jesuitas y contra las congregacions religioses, no diu ni una sola paraula sobre la contradicció en que está ab son inspirador y jefe.

En lo consell de ahir se tractá entre altres assumptos sobre gracias, congrés filoxérich, etc., de la qüestió de Gibraltar, resultant que quasi Inglaterra pretent dividir lo terreno neutral de aquell camp; y 's diu que 'l vol per fer nous treballs de fortificació y prevenirse al mateix temps. Lo govern ha calificat de grave l' assumpto.

Se diu que hi ha pendent una qüestió personal entre un conseller d' Estat y un capitá general, á causa del assumpto de preferencias en las recepcions.

Lo senyor Borrajo de la Bandera, president d' aquesta Audiencia ha sigut nombrat pera la de Madrid.

Com se va fent llum en l' assumpto de Gibraltar també 's comensa á confirmar lo del projectat arreglo de la Deuda. Ho negaren primer los diaris ministerials; ara ja diuen que aquell es necessari per anar preparantho y acabarán per dir tot lo que hi ha. Entrentant en la Bolsa hi ha gran demandissa de paper. Se diu ara que 'l interés no será del 5 per 100, sino que 'l capital se rebaixará al 50 per 100 y se augmentará l' interés al 3 per 100, si 'l pensament se realisa, 'ls entesos en l' assumpto diuen que es impossible per lo difícil creixent dels pressupostos que fa necessarias novas emissions.—X. de X.

Paris 7 d' Octubre.

La cuestio dels jesuitas y de las congregacions religioses no autorizadas ha portat los ánimos á tal punt, que 's doná ja per resolta la supressió de la embaixada francesa en lo Vaticá, essent substituïda per un simple encarregat de negocis. Lo Ministre de Relaciones exteriores M. Saint-Hilaire s' inclina ja á aquesta solució, que conta en lo Ministeri diferents partidaris. La actitud dels bisbes y de la generalitat del clero, fentse solidari de

la resistencia de las congregacions al cumplimiento de las lleys ha conduhit poch á poch al esprit públich á inclinarse á una mida que comensa á ser radical. La retirada del embaixador francés del Vaticá motivará la del Nunci en París, y arribarém sens adonárnosen á la situació en que actualment se troba la Bélgica.

S' está preparant un moviment prefectoral de bastanta importancia; pero no 's publicarán aquestos nombraments, fins alguns dias després de posats á execució 'ls célebres decretos.

La reunió tinguda entre 'ls representants dels amos ebanistas y 'ls dels obrers obtindrà, á lo menos aquesta es la creencia general, un éxit complet. Al pendre la paraula M. Meinard en nom dels amos, preguntá als delegats obrers si tenian poders especials per tractar de la cuestió capital que habia ocasionat la huelga, y sobre la resposta afirmativa, 's posaren á discussió las tres proposicions de que vos n' he donat noticia. La primera consistia en reduhir á deu las horas de treball que fins ara habian sigut d' onze horas; rebaixa que defensaren los obrers, com á necessitat de descansar, y manifestant que la millor qualitat de la obra compensaria de sobras la disminució d' un' hora; afegint que aquesta condició no la imposavan, sino que la deixaban á la llibertat dels patrons. La contestació d' aquestos no fou ni de concessió ni de negativa; sino que la tractarán de comú acort ab sos obrers.

Per la segona 's demanaba l' augment de 0'80 frs. per hora, augment que no deurá ser obligatori per tots los obrers, sino que abrasará solzament als que mes se distingeixin per sa capacitat, y que aquest augment eleva 'l salari del obrer á 48 pessesas per semana, cantitat necessaria per la subsistencia d' una familia. Los patrons hi contestaren que aquest augment los hi semblaba excessiu, pujant únicament fins á 0'75. Aixís quedá la cuestió, que probablement quedarà arreglada. La tercera basada en lo preu de 0'75 quedá acceptada, quedant aprobadas unánimement per las comissions respectivas, obrint luego 'ls seus tallers los patrons que hi estigan conformes.

Se comensan á donar ordres per expulsar als religiosos extranjeros. Al efecte, sis pares franciscans, de nació alemana, han rebut ja las ordres convenientes per abandonar lo territori francés, habentse dirigit cap á l' Alsacia.—X.

Comunicat

Enllás dels ferro-carrils de Tarragona y Fransa

Barcelona 9 Octubre 1880.

Sr. Director del DIARI CATALA.

Molt Sr. meu: La infrascrita Junta diu ab aquesta fetxa al Sr. Director de *La Publicidad* lo que segueix:

JUNTA DE PROPIETARIS

DE LA

ESQUERRA DEL ENSANXE.

Sr. Director de *La Publicidad*.

Molt Sr. nostre: Los dos articles referents al enllás de ferro-carrils que ha publicat lo periódich de sa digna direcció en los números corresponents als dias 25 de Setembre últim y 3 del actual, son una patent proba de que la passió, qualsevolga que sia son origen, es sempre mala consellera.

Empenyat l' autor d' aquells escrits en la defensa de un projecte utópich, fulmina lo anatema contra tots los que ab sa veu ó ab son vot contribuïxen al establiment del ramal de unió de las líneas férreas en los car-

riers d' Aragó y de Marina. Pera aixó ha tingut necessitat de prescindir per complet, no sols dels drets creats, ab los quals es inconciliable l' anomenat projecte Villanueva, no sols de la gran copia de datos aduhits y consideracions exposadas, aixis com de las condicions de seguritat y lliure tránsit que en interés de la propietat y del públich ha estipulat la infrascrita Junta de propietaris de la esquerra del Ensanxe ab la Gerencia dels ferro-carrils de Tarragona á Barcelona y Fransa, sino també del criteri admés en Europa y América respecte de la locomoció perfeccionada y dels principis científichs á que obeeix lo plan del malograt Sr. Cerdá, consignats en sa memoria que per Real Decret de 31 de Maig de 1860 fou declarat de utilitat per la ensenyansa y aplicació oficial.

Ni una rahó sólida, ni un argument de verdadera forsa campeja en los citats articles, y si sols una enumeració de imaginaris perills, exageracions impropies de esperits forts, esperansas ilusorias é inexactituds sens compte, per qual complerta rectificació n' hi ha prou llegit imparcialment y ab bona voluntat los comunicats d' aquesta Junta que han vist la llum pública en los diaris de aquesta capital.

No poden, per aixó, quedar sens correctiu duas afirmacions que, á ser certas, arguhirian falta de zel en la Junta ó sobra de imprevisió.

Se diu en primer lloch que 'l projecte anomenat Fransa no resolt l' enllás de tots los ferro-carrils que á Barcelona afluïxen, sino sols lo de las líneas de la expresada Companyia. Impossible, pareix que en gran cras error puga incorre *La Publicidad*, en quals columnas s' insertaren també dits remittits, ja que en ells demostrá palpablement aquesta Junta que l' objecte exclusiu del malaganyat Sr. Cerdá, al trassar las vías extraordinarias denominadas avuy de Aragó y Marina, fou precisament enllassar tots absolutament tots los ferro-carrils ab lo port y entre sí, y que en efecte aquesta unió se verificará sens dificultats per medi del projectat ramal y de las vías férreas que próximament se sentarán en la sona marítima pera lo sol transport á petítissima velocitat de las mercaderías que en lo mateix port hagin de carregarse en los barcos ó descarregarse d' ells.

La segona afirmació que la Junta ha llegit ab disgust y sorpresa, es de mes gravetat, si cap, y vé continguda en lo següent parrafo:

Aquest projecte deixa l' antich trassat, los rails y l' alt terraplé, tal com está avuy dia situat, desde que entra en lo terme municipal de Barcelona, fins al cruce dels carrers de Aragó y Aribau, de manera que, continuant interceptadas é inútils per la urbanisació dotze de las disset mansanas que avuy atravesa, é interceptada la circulació també per los tretze carrers compresos entre 'ls de Tarragona y Aribau en sentit Nort á Sud, y 'ls quatre entre 'ls de Provensa y Aragó inclúsiu en sentit Est á Oest.

Pot de bona fé sostenirse que quedarán subsistents los actuals terraplens, després de haber la Junta consignat en tots sos escrits per una part la necessitat de que desapareguin las actuals empalissadas y curva, los terraplens y sanjas que impedeixen lo desarrollo del Ensanxe, é interceptan la comunicació en tots los carrers de la sona que representa, y per altra la acceptació de las condicions per ella proposadas á la Empresa, sent una de las principals la de sentar la línea férrea á la rasant de todas las vías urbanas... Aixís, en efecte, ho ha manifestat repetidament la Junta en sos comunicats y exposicions sense contradicció de la Companyia concessionaria, lo qual era garantia suficient de la eficacia d' aquella estipulació; mes ja que concient ó inconcientment se podria donar origen á duptes que la Junta, moguda per un sentiment de delicadesa, se veu en lo cas de desvanèixer, acordá la mateixa oficial lo convenient á la avans dita Gerència, qual con-

testació no s' feu esperar per cert y está concebuda en los següents termes:

«En vista del atent ofici que s' ha servit V. S. dirigirme en primer del actual, tinch la major satisfacció en assegurarli que sempre ha sigut l' ánimo d' aquesta Companyia que sa línea de Tarragona, quedés al nivell ó rasant dels carrers, no sols en tot lo trajecte de las de Aragón y Marina segons lo pensament del ingenyer senyor Cerdá, sino també en la part que ha de quedar subsistent desde la riera de'n Magoria fins á las immediacions de la Creu d'en Malla en que 'l trassat s' ha de desviar per entrar en lo carrer d' Aragón. Tan prompte, donchs, com l' Ajuntament fixi sas rasants, la Companyia s' apressurará á baixar sa línea pera que en tota la longitud dels trajectes citats no presenti la via 'l menor obstácle.»

Aquesta lleal y esplicita manifestació de la Empresa, destrueix per sa base tota la argumentació fundada en la mal suposada subsistencia del terraplé que avuy impedeix la lliure circulació en gran part de la esquerra del Ensanxe.

Serveixis V., senyor Director, dar publicitat al present escrit, per la ilustració d'un assumpto que revesteix excepcional importancia á fi de conduhir la opinió pública pe'l camí de la veritat en lloch d' extraviarla ab afirmacions inexactas. Aixó y res mes se necessita perque las dignas Corporacions é ilustrats funcionarios públichs cridats á intervenir ab son dictámen en la instrucció del expedient desde moltíssims anys incoats, prestin son valió apoyo al projectat enllás á nivell per los carrers d' Aragón y Marina, ab perfecta seguritat de que contribuhint aixis á la immediata execució d' una millora de primer órdre, sols per aquest medi realisable, millora de qual apremiant necessitat, unánimement sentida, s' ha fet eco la premsa tota, y que ha de ser á la vegada beneficosa als interessos privats y locals, als mes preferents serveys públichs y al comer interior é internacional, serán acreedors al apreci de la generació presenta y á las benediccions de la posteritat, á qual seré é imparcial judici se somet per sa part aquesta Junta ab pleníssima confiança y tranquila conciencia, ja que á ell apela *La Publicidad*.

Som de V. afectíssims atents y

S. S. Q. B. M.

Lo President accidental, Joseph Matheu.—Vocals Joseph Comas de Argemir.—Andreu Estruch.—Benet Jordi.—Jaume Casanovas.—Magí Llorens.—Joseph Utzet y Jonullá.—Emili Morros.—Joseph Jaumá.—Pau Barba.—Francisco Pavia.—Lo vocal Secretari, Agustí Vila.

Serveixis V. reproduhir la precedent carta en son ilustrat periódich, y per aixó li donan anticipadament las gracias sos atents y afectíssims S. S. Q. B. S. M.

Segueixen las mateixas firmas.

Secció Oficial.

Societat Catalana pera l' alumbrat per Gas.—Habentse acordat per la Directiva de la mateixa repartir 20 pessetas per acció á compta de las utilitats procedents del exercici económic del corrent any 1880, 's fa públich pera coneixement dels senyors accionistas á fi de que se serveixin presentar las sevas en las ofissinas de la Administració social, Rambla Santa Mónica, número 29 bis, principal, de deu á dotze del dia per l' órdre següent:

Pera los tenedors de 1 á 20, los dias 18 y 19 del corrent.

Id. id. 21 á 60, id. 20 y 21 idem.

Id. id. 61 en endeyant, 22 y 23 idem.

Transcorreguts aquestos termes los senyors accionistas que no haguessin acudit oportunament, podran vericarho tots los dimars á las mateixas horas.—Barcelona 7 Octubre 1880.—Lo Vocal Secretari, Magí Via.

Administració principal de correus de Barcelona.—*Llista de las cartas, impresos y mostres detingudas en aquesta administració principal per falta de franquicia en lo dia de la fetxa.*

M. Le Dueneu du Turens, Barcelona.—Joseph Queral, Ulldecona.—Angela C. de Semis, Palma de Mallorca.—Engeni de Pablo, Segovia.—Ulten Haucke, Málaga.—Senyors Garriga y Montaña, sens direcció.—Francisco Sendil, Habana.—Rodolfo Reck, Caldetas.—Joseph Rafols, Barcelona.

Barcelona 7 d' Octubre de 1880.—Lo Administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

Cos de Telégrafos.—*Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita ofissina per no trebarse á sos destinatarios.*

Velez Rubio, Fernando Gimenez, Correus.—Jativa, Fermí Fortosa, Travesia Sant Ramon, 17, segon.—Lleyda, Sens destinatari, Machina, 12, tenda.—Porto, Max Bals, casa Lluís Xifré.—Paris, Docteur Charco, sens senyas.

Barcelona 8 d' Octubre de 1880.—Lo Director de la Secció, Orestes de Mora.

Escorxadors.—*Relació dels caps de bestia morts son pes é import dels drets que han pagat en lo dia 5 de Octubre de 1880.*

Bous, 23.—Vacas, 26.—Badellas, 35.—Moltons, 576.—Machos, 14.—Cabrits, 37.—Crestats, 37.—Total de caps, 748.—Despullas, 400 pessetas, 08 céntims.—Pes total de las mateixas, 17804.—Dret, 24 céntims.—Recaudació, 4272 pessetas 96 céntims.—Despullas, 400'08.—Total, 4673'04.

Defuncions.—*Desde las 12 del 8 á las 12 del 9 de Octubre.*

Casats, 0.—Viudos, 0.—Solters, 0.—Noys, 6.—Abortos, 0.—Casadas, 2.—Viudas, 5.—Solteras 1.—Noyas, e.

Naixements.—Varons 17.—Donas 3.

Secció Comercial

PORT DE BARCELONA

Embarcacions entradas en lo dia de ahir

De Garrucha y escalas Ilaud Astrea ab blat italiana.—De Cagliari polacra Toscana, carbó. Francesa.—De Orán y Valencia vapor Abd-el-Kader ab cárrech general.

De Savannach corbeta Teresita ab fusta.

De Cete vapor Correo de Cete ab cal.

De Santander y escalas vapor Covadonga ab ferro.

De Garrucha y escalas vapor Queho Adriano ab marmol.

Ademés 2 barcos menors ab ví.

Despatxadas

Pera Sevilla vapor Nuevo Valencia ab efectes.

Id. id. vapor Segovia.

Id. Liverpool vapor Donata.

Id. Marsella vapor francés Ab-el-kader.

Id. id. vapor Numancia.

Id. Alicante vapor San José.

Id. Cete vapor Navidad.

Id. id. vapor Correo de Cete.

Id. Falmonte bergantí inglés Jasper.

Id. Tenerife vapor Africa.

Id. Montevideo bergantí goleta Segundet.

Id. Ibiza polacra Joven Andres.

Id. Pinatar bergantí goleta Joven Pepita en lastre.

Ademés 11 barcos menors ab efectes.

Sortidas.

Pera Pinatar bergantí goleta Purisima Concepcion.

Id. Buenos Aires corbeta Guayaquil.

Id. Habana bergantí goleta Pelayo.

Id. id. corbeta rusa alma.

Id. Marsella vapor francés Abd-el-kader.

Id. id. vapor Luis de Cuadra.

Id. Newcastle vapor Poderosa.

TELÉGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 8 Octubre de 1880, Vendas de cotó, 10000 balas. Disponibles sostinguts. A entregar alsa 1116.

Ahir á entregar baixa, 1132.

Orleans 7.—Upland 6 1116.

Pernambuco 6 13116.

Arribos de la setmana 31000 balas.

Vendas pera 'l consum 59000 id.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 9 DE OCTUBRE DE 1880.

Londres, 90 d. fetxa, 47'90 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista 5'03 1/2 p. per id.
Marsella, 8 d. vista, 5'03 1/2 p. per id.

8 DIAS VISTA.		DIAS VISTA	
Albacete.	1 1/8 dany.	Málaga.	1/4 dany.
Alcoy.	1/2 »	Madrid.	1/4 »
Alicant.	3/8 »	Murcia.	1/2 »
Almeria.	1/2 »	Orense.	3/4 »
Badajos.	1/4 »	Oviedo.	3/4 »
Bilbau.	1/4 »	Palma.	3/4 »
Búrgos.	3/4 »	Palencia.	3/4 »
Cádiz.	3/8 »	Pamplona.	3/4 »
Cartagena.	1/2 »	Reus.	1/2 »
Castelló.	3/4 »	Salamanca.	7/8 »
Córdoba.	3/8 »	San Sebastia.	3/4 »
Corunya.	1/4 »	Santander.	1/4 »
Figueras.	5/8 »	Santiago.	3/8 »
Girona.	5/8 »	Saragossa.	3/8 »
Granada.	1/2 »	Sevilla.	1/8 »
Hosca.	3/4 »	Tarragona.	3/8 »
Je res.	3/8 »	Tortosa.	3/4 »
Lleyda.	5/8 »	Valencia.	1/4 »
Logronyo.	7/8 »	Valladolid.	1/2 »
Lorca.	7/8 »	Vigo.	1/8 »
Lugo.	3/4 »	Vitoria.	3/4 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cens. int. 22 65 d. 22'70 p
Id. id. exterior em. tot. 23 d. 23'10 p.
Id. id. amortisable interior, 40'70 d. 40'90 p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 44'85 d. 45'25 p.
Id. del Banch y del Tesor, série int. 100'00 d. 101' p.
Id. id. exterior, 100'50 d. 101' p.
Id. Tesor sobre prod. de Aduanas, 99'50 d. 99'75 p.
Id. del Tesor Isla de Cuba 92'40 d. 92'60 p.
Cedulas del Banch hipotec. d' Espanya, 'd. ' p.
Bonos del Tesor 1.ª y 2.ª série 98'75 d. 99' p.
Accions del Banch hispano colonial, 129'75 d. 130' p

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 147' d. 147'50 p.
Societat Catalana General de Crèdit, 190' d. 191' p.
Societat de Crèdit Mercantil, 89'85 d. 40'10 p.
Real Comp. de Canalisació del Ebro, 14'10 d. 14'30 p.
Ferro-carril de B á Fransa, 124' d. 124'25 d.
Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 230'50 d. 231'50 p.
Id. Nord d' Espanya, 74'50 d. 75' p.
Id. Alm á Val y Tarragona 162 p. 163' d.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 75' d. 75'25 p.
Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 46' d. 46'50 p.

OBLIGACIONS.

Empréstit Municipal, 100'25 d. 100'75 p.
» » emissió 1.ª er Janer 1880, 95' d. 95'25 p.
» Provincial, 'd. ' p.
Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 112'50 d. 113' p.
Id. id. id.—Série A.—62'25 d. 62'50 p.
Id. id. id.—Série B.—62'75 d. 63' p.
Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 106'25 d. 106'50 p.
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona Girona, 102'15 d. 102'35 p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 63'50 d. 63'60 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadessas, 90'65 d. 90'85 p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 50'65 d. 50'85 p.
Id. Córdoba á Málaga, 59'50 d. 59'60 p.
Aguas subterráneas del Llobregat, 89' d. 90' p.

COTISACIÓ oficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Londres, del dia 9 de Octubre de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. °. 22'62 1/2
» ext. al 3 p. 22'70
Bonos del Tesor de 2,000 rals. . . . . 98'90
Oblig. del Banch y Tesor, série int. 100'00
Id. del Tesor sobre prod. de Aduanas 100'00
Id. generals per ferro-carrils. . . . . 45'20
TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid Paris y Londres.
Madrid.—Consolidat interior. . . . . 22'67 1/2
Subvencions . . . . . 45'40
Amortisable. . . . . 41'35
» Bonos. . . . . 101'60
Paris.—Consolidat interior. . . . . 21'06
» exterior. . . . . 21'50

BOLSÍ. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo Consolidat á 22'62 y 1/2 diner y 22'65 paper.

SECCIÓ DE MODAS Y LABORS

MODAS

Figuri de Paris.

Fa llarch temps diguerem á nostres amables lectoras que la moda anava democràtitzantse de dia en dia, ja que derrocant la soberania de un patró absolut, acceptava quants modelos creava 'l bon gust; avuy podem afegir que ja no lliberalisme, sino anarquia regnarà lo pròxim hivern; casacas, armillas llargas (fins al genoll) cossos ab punxa devant y detrás, vestits primpcesa, túnichs, saquets, tot, enterament tot serà de moda, con tal que sas líneas recordin las que s' usaren en la época de Lluís XIV, XV ó XVI, modernisantse fins á barrejarhi quelcom de Directori. Dintre d' aquest gust, tot serà admés, fentse estensiva eixa llibertat en los gèneros de robas; tant es aixís que 'l vellut que feya alguns anys que estava prostergat, tornarà á usarse adicionantli guarnicions d' or, perlas ó *chenille*, que serán los adornos de mes novetat.

Així mateix qu' en los vestits, es impossible dir las innumerables formas de sombrero disposas pera presentarse lo pròxim hivern. Capota Directori, sombrero Frondeur, Enrich segon, Tunissiene, Flora, Monette, etc., etc., se disputarán la primacia, regnant en los adornos la mateixa varietat, encara que imperant las plumas, sobre tots los demés. També las papallonas, moscas de color, escarbats, etc., ocuparán un lloch privilegiat en alguns, puig segons diu una Revista francesa, quan s' entra en un taller de sombreros, se dubta si equivocadament s' ha entrat en l' habitació d' un naturalista.

***

Octubre de 1880.

ESPLICACIÓ

DELS GRABATS

VESTIT DE PASSEIG.

Número 1.—Trajo de *foulard* unit y *tussor* *madrás*.—Faldilla de *foulard* completament *plissée* en lo devant y costats, terminat per un abollonat y un *plissée*. Dos girats de *tussor*, rodejats d' un desfilat y reunits per llassos de cinta de satí de diferentas classes, van á sobre d' aquest devantal. L' esquena del vestit, de forma primpcesa, forma un *pouf* sobre la faldilla. Los devants son un sach plá ab jurats de *tussor*; los mateixos girats en lo coll y en los guarniments; coll de musselina *plissée*.—Sombrero *Campana*, guarnit de dos nusos penjants de batista.

Núm 2.—Traje en tela *creme*. Faldilla *plissée* ab tres plechs sobre 'l devant, que van guarnits ab petites aglans de seda. La túnica s' compon d' un devantal guarnit d' una fran-

Vestits de Passeig.

ja d' aglans, sobre la qual passa una banda que descendeix de dreta a esquerra, y d' un *pouf*. Una banda *Lord-Maire*, ab aglans ab filet d' or, tallada al biaix y que pot ferse en *surah* ó en una roba que fassi joch ab la del vestit, cau al llarch del costat esquerra.—Cos en tela. Los devants s' obran sobre una armilla de *surah*, encuadrat per un biaix guar-

nit d' aglans. L' esquena, tallada á estil de sastre, forma dos plechs tubulars en sa part baixa. Petita màniga á colse, ab doble guarniment y aglans. —Sombrero de tul *creme* recobert de roba sobre un casco de plumas trencadas. Una gran ruixa de *surah* vermell al entorn del cap; llassos de tul ab franjas de petites plumas.

PERFUMERÍA FINA ESTRANGERA.

ESPECIALITAT

en sabons, polvos y essencias de tocador de las principals
fábricas francesas.

VENTA AL DETALL, PREU DE FÁBRICA
PASATJE DEL CRÉDIT N.º 1, ENTRESSUELO

IMPORTANT ALS MALALTS.

Lo acreditat Gabinet de curació del senyors Monedero y Cuesta, se ha trasladat al carrer de Sant Pau, 55, entressuelo, ahont continuan curantse ab lo mes complet éxit totas las enfermetats sífilitics y venéreas, los herpes (brians) y escrófulas, la impotencia y las enfermetats de la matris. Las incontestables ventatjas obtingudas per nostrés malalts, qual número de curacions, en los últims sis mesos, ascendeixen á *vuitcentas quaranta*, son la major recomendació de nostra consulta.

SOLUCIÓ CASES

de clorhidro fosfato de cals.

Unica aprobada y recomenada, per la Real Academia de Medicina y demás corporacions mélicas, que la recomanan eficazment com 'l mes poderós dels reconstituyents, pera los casos de debilitat general, clorosis, raquitisme, tisis, falta de apetit, etc., sustituhint ab ventaja á la de Coirre.—Al por major Senyors Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona.

COLEGI

DE NOSTRA SENYORA DEL CARME

ÚNICH EN ESPANYA

Dedicat á la especialitat de la ensenyansa de tall de vestits pera senyoretas, lo qual consisteix en emplear la cuadrícula sens calcul ó ab calcul aritmétich.

AB REAL PRIVILEGI ESCLUSIU.

Invenció de la professora d' instrucció primaria

Senyoreta Donya Càrme Ruiz y Alá

BARCELONA

PASSATJE MADDOZ, 6, AB SUCURSALS EN

Madrid; Porta del Sol, 5.—Valencia; Plassa de la Reyna, 2.—Girona, Cort Real, 19.—Tarragona; Apodaca, 8.—Vendrell.—Quedan obertas las classes pera las senyoretas que desitxin instruirse y perfeccionarse en la ensenyansa de tall de vestits llanería, abrichs, etc., y quant inventi la moda representada en los figurins, ab lo *importantissim* calcul de la tela que s' emplea en la confecció, per medi de reglas fixas qu' están al alcans de totas las inteligencias, en lo breu temps d' un á tres mesos. A fi de que totas las clases de la societat se aprofitin de las ventatjas que proporciona aquest privilegiat sistema, hi haurá tres classes dedicadas á la ensenyansa.

Las senyoretas de fora de la capital podrán ingressar com internas en lo Colegi, empleant sols un mes en la ensenyansa.

A las fillas de viuda pobre, y á las jornaleras també pobres que 's dediquin á la costura, se 'ls hi donará una classe de franch, mediant certificat de bona conducta, lliurat pe'l rectó y l' arcalde.

S' admeten anúncis mortuoris á preus convencionals per aquest «Diari». Hi ha una vinyeta especial pera 'ls que 'n vulgan.

TINTORERIA ANTIGA DEL REGOMIR

(Al costat de la Capella de Sant Cristófol.)

Aquest establiment te l' honor de posar en concixement de sos favoreixedors que queda instalat ja lo *Complet Taller-modelo* qual maquinaria ha sigut consruits en los tallers de MM. Pierron y Dehaitre de Paris, lo que permet executar ab mes promptitut tot lo que se li confíhi.

ESPECIALITAT EN ROBA D' HOME Y SEDERIAS.

Carrer del Regomir 7 y 9, al costat de la capella de Sant Cristófol.

L'ÀGUILA

Gran basar de robas fetas y a mida.—Quasi ja acabat lo

imens surtit que 's prepara pera la próxima temporada d' ivern, tant pera sas casas de Madrid, Cádiz y Sevilla com per aquesta *Gran casa de confecció*, primera en sa classe en Espanya, per los bons géneros que s' emplean y la esmerada construcció de las prendas.

Los senyors que 's dignin visitar aquest vast establiment fundat en 1850, hi trobarán pera la mida y en robas fetas lo mes nou, elegant y benich que 's construeix en lo pays y en l'extranjer.

Plassa Real, 13. — Los preus moderats.

AVIS

ALS SENYORS
PROPIETARIS.

Baratura en los papers pintats pera decorat habitacions, y gust en la colocació per Joseph Ventura.

Totas las personas que desitxin fer empaperar, trobarán un gran y variat assortit desde 'l preu de 2 rals pesa en endevant.—Se reben encàrrechs pera portar los mostruaris á domicili, Sant Pau, 32, botiga.

NO MES CABELL BLANCH

AYGUA DE LLADO

Pera tenyir lo cabell sens tenir que ren tarlo avans ni després. No toca 'l cútis ni perjudica la salut: preparació sens igual, que mullantlo duas ó tres vegadas al mes aumentan la fortaleza y deté sa caiguda, tornant lo cabell canós á son primitiu color. Se garantisa son bon resultat: á 2 y 4 pessetas ampolla. Carrer de la Boquería, 26, primer, Barcelona.

Marca de la fàbrica

CALSAT A MAQUINA.

BARATURA SENS IGUAL. — Carrer de la Fusteria, 5. Botinas pera caballer de 7 pessetas y mitja á 12. — Id. pera senyora de 6 á 13. Tot lo calsat portará estampada en la sola la marca de fàbrica.

GUANO-ESTRUCH

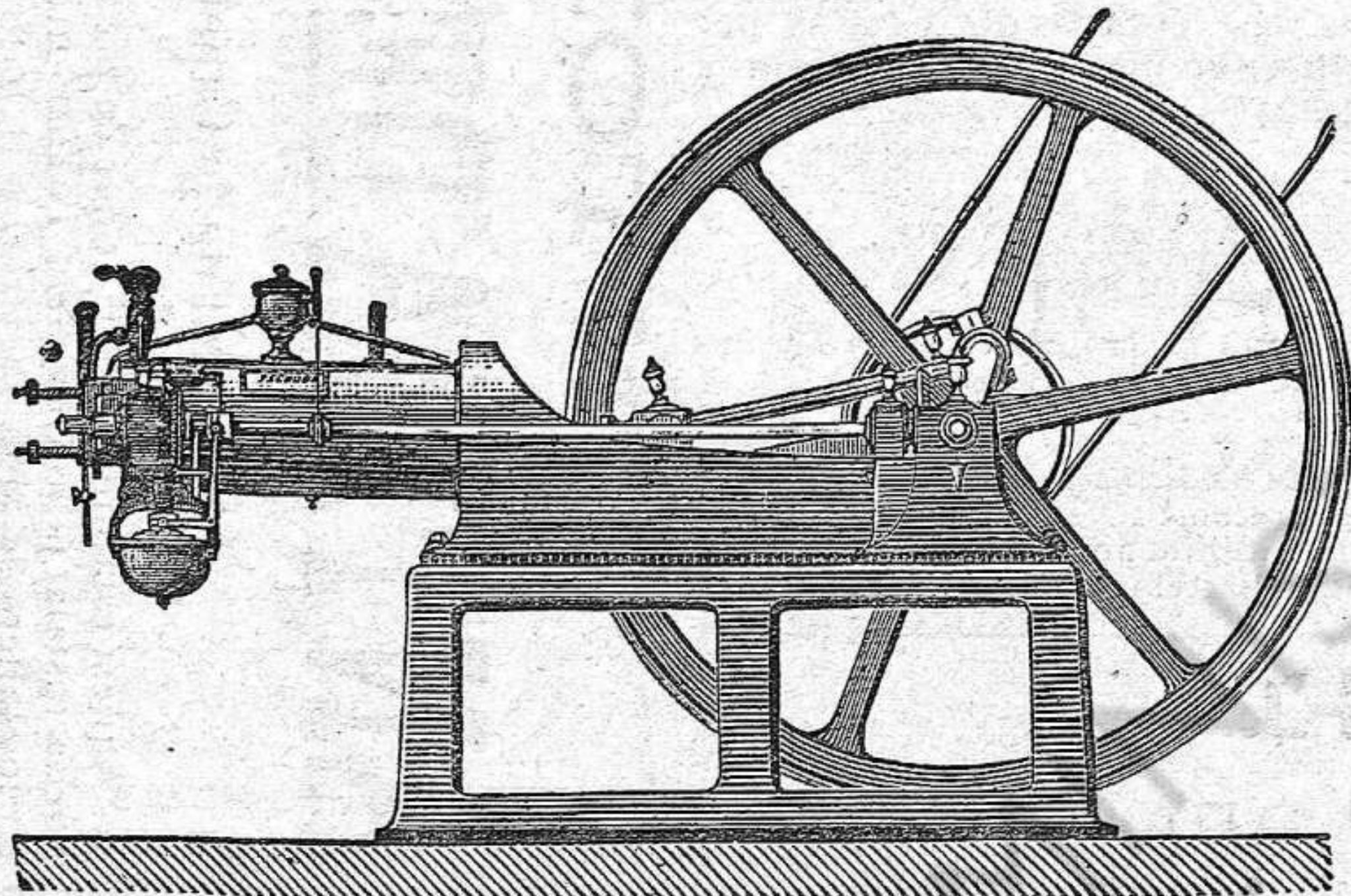
APLICABLE A TOTS LOS CULTIUS.

No esterilisa las terras y produheix las mes abundantas collitas.

Premiat en dotze exposicions nacionals y extranjeras.

Dirigirse als senyors Andreu Estruch y companyia, Ronda Sant Pere, 176, ó á sos representants en las principals poblacions agrícolas.

MIQUEL ESCUDER

FÀBRICA EN LA BARCELONETA.

SUCURSAL: HOSPITAL n.º 6, BARCELONA.

FÀBRICA DE MOTORS MOGUTS PER GAS

De mitx, 1, 2, 3, 4 y 5 caballs de forsa, perfeccionats, sólits y á preus molt econòmichs.

GARANTITS.

FÀBRICA DE MÁQUINAS PERA COSIR

De tots los sistemas mes adelantats fins avuy, y las tan renombras AURORA pera familias é industrials.

VENDAS A PLASSOS.

Curació radical de dolor de caixals.

No mes extraccions: s' calma instantaneament lo dolor per medi d' un nou descubriment assegurant la curació. Plassa Sant Agustí Vell, número 15, pis tercer. Horas de consulta de 10 á 4.

RASPAIL

Ultim manual de la Salut, lo mes complet de tots, ab notas aclaratorias; diccionari de paraulas ténicas en castellá, catalá y francés; causas y defensas, gran farmacopea y cassos pràctichs per lo Dr. Puigferrer. Método al que deuen sa salvació molts desahuciats en tífus, tísis, venéreo, herpes, reumatisme, etc.—Se ven, carrer de Sant Pau, núm. 13, pis primer, porta primera.

REUMATISME Y TIFUS

Lancáster, 12, segon, de 3 á 4.—Amalia, 11, segon, de 12 á 1.

curació segura en 3 dias per lo metje VINAS CUSI.—

ENFERMETATS

de las

VIAS URINARIAS

VENÉREO, SÍFILIS, ESTRENYIMENTS, MAL DE PEDRA, CATARRO DE LA VEIXIGA, etc., etc

Lo Dr Salvat, especialista en ditas enfermetats, premiat en públicas oposicions, mplea ab la curació quants medis están en us en las clinicas de Paris y altras del extranjer. Reb de 11 á 1 y de 6 á 8. De 5 á 6 exclusiu per las senyoras. Portaferri-sa, 11, 1.º

Enferme-tats de la MATRIS

Çarme, 3, principal.—Reb de 2 á 4.— Los dias festius de 9 á 11 del demati.

Provinetas delembrás, part, abort.—Tractadas per VIDAL-SOLARES, doctor en Medicina y Cirujia de las facultats de Madrid y Paris.—Especialista en las referidas afecciones y antich metje estern per oposició dels següents Hospitals de Paris: Pitié, dedicat al tractament de las enfermetats de la matriz Enfants Malades, ó assilo de noys malalts, y Des Cliniques, dedicat á las donas embarassadas y paridas.

L' ANTIGUA

y acreditada agencia de *Mélich*, establerta en l' extrém del carrer de la Primpesa, n.º 43, ofereix sos serveys al públich per lo diligent trasport de mercancias á gran y petita velocitat en combinació ab lo ferro-carril desde eixa capital á *Caldas de Montbuy*, *Sant Feliu de Codinas*, *Castellterol*, *Moyá* y demés punts comarçants y vice-versa.

També ofereix als pacients duas espedicions, una al matí y un' altra la tarde d' *aigües termals de Caldas de Montbuy y de la Garriga* tot á preus reduhits.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa ofissina, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

ENFERMETATS DELS ULLS.

Gabinet de consultas y operacions en aquesta especialitat. — Passetx de Sant Joan, 119, segon, de 10 á 2.

TINTORERÍA

de Agustino y, Sant Ramon, 17.

Un sobretodo tenyit	12 rals.	Rentat,	9
Un Jaqué	» 10	»	8
Americana	» 8	»	7
Un pantalon	» 7	»	4
Una armilla	» 4	»	2'50, 15

GANGA

Se venen duas casas de preu 6000 duros cada una que produheixen lo 6 per cent net, qual producte se garantisa dos anys per lo vendedor al comprador. Si no volen comprar-se las duas, se 'n ven una de sola.—Donarán rahó en l' administració d' aquest DIARI.

LA CACIA.

GRAN DEPOSIT

DE COMESTIBLES Y VINS ANDALUSOS

DEL PAIS Y EXTRANJER

al per major y menor

de

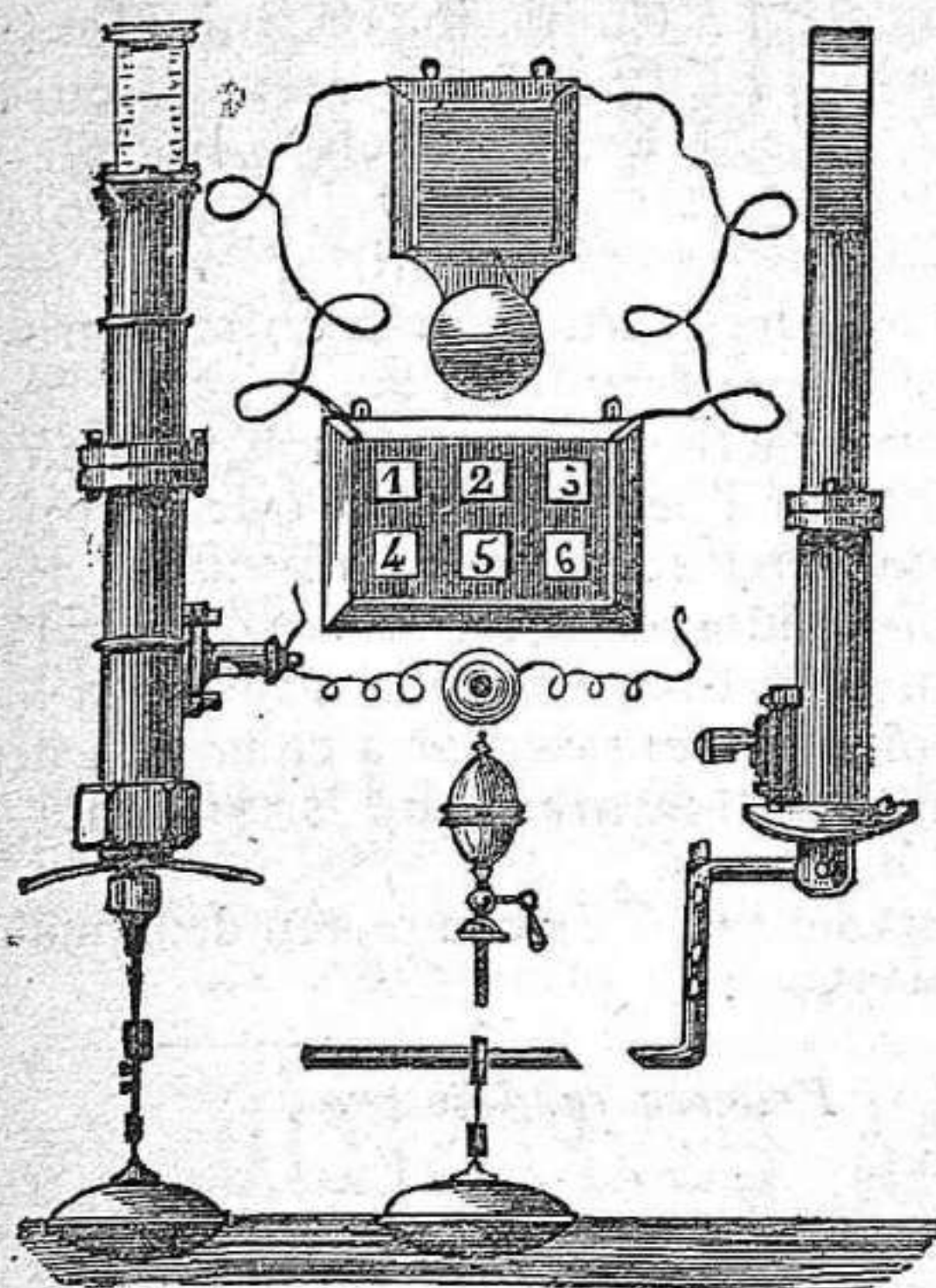
Marin y Sanchez

5—Dormitori de Sant Francesch.—5 BARCELONA.

AXEROP SULFURÓS AGUILAR.

Específich pera la curació dels brians. Son efecte es mes efíca que las aigües de la puda. En los divuyt anys que seguim preparant aquest específich, son crédito sempre en augment, quant pera la curació dels brians, que en pochts dtas perden costras y escamas, com pera corretgir las irritacions pulmonars, raringeas, de la vejiga y de la uretra; y també pera destruir los mal efectes del mercuri.—Pot 12 rals.

Farmácia Aguilar, Rambla del Centro 37.

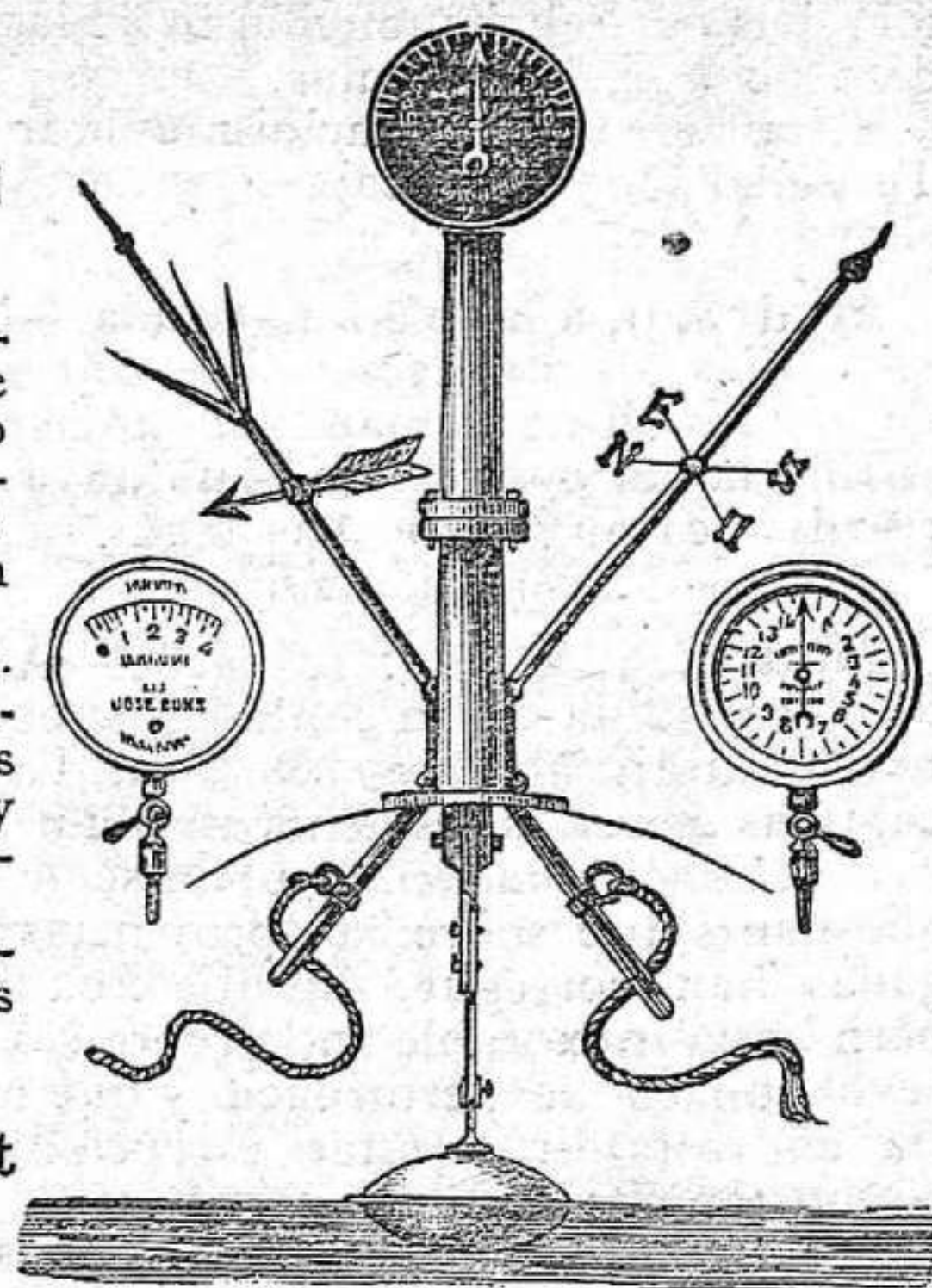
Important.

Se recomana als senyors fabricants de calderas de vapor lo nou sistema de flotants mecánichs construhits per D. Joseph Bons.

També's construeixen manómetros, aparatos eléctrichs y 's colocan pararrayos y campanillas eléctrichs.

Totas las construccions y colocacions se garantisan.

Plasseta de Sant Francesch, n. 1

BASAR DE LA UNIÓ

GRAN QUINCALLERÍA DE SERRA Y COMPANYÍA

JAUME I, núm. 12.

Los duenyos d' aquest establiment tenen 'l gust d' oferir al públich un gran y variat assortit de géneros de totes classes com son: Petacas, Monederos, Albums, Tarteros, Carteras, Juguets, Banos, Cuchillería, Paraigüas, Sombrillas, Jerros, Candeleros, Perfumería, Bisutería de totes classes, Aranyas de cristall de Bohemia y demás artículos de utilitat y ornat.

Jaume I, 12, y Daguería, 5.

LLET DE CABRA

MOMANY DE PAPIOL.—Café Restaurant Pelayo.

Desde 'l diumenje 10 del corrent. torna á despatxarse en lo citat establiment, la Llet pura de las cabras de mas hisendas, tan recomanada per varios senyors Metjes. Lo que tinch lo gust de posar en coneixement del sens número de familias que 'ls anys anteriors, s' han servit honrarne ab sa confiansa, y del públich en general.

DOLOR DE CAIXALS.

Curació radical de dit dolor y demás enfermetats de la boca per lo antich cirurgiá dentista don R. Piquer, que per espay de 14 anys ha vingut prestant sos serveys al públich en lo carrer de Jaume I, número 16, s' ha traslladat á la plassa de la Llana, número 15, pis segon.

Batista Costa, dentista.

Doctor en medecina y cirujía dental.

Garantisa tota classe de pessas y dentaduras artificials sense ganxos ni ressots. Especialitat en la curació de las enfermetats dentarias sens extraurer los caixals.—Llibreteria, 10 y 12, pis segon.

AL GUST INFANTIL

41, ARGENTERIA, 41.

Están de enhorabona los pares de familia.

Acaba de obrirse un establiment de sastrería, especial pera noys. En ell se trobará un variat assortit de trajos de tots gustos y pera totes edats, essent sos preus mes que baratos. Als col-legis grans rebaixas.

BARCELONA.

FARMACIA AGUILAR.

AXEROP SULFUROS AGUILAR.

ESPECIFICH

PERA LA CURACIÓ DELS BRIANS.

on efecte es mes eficás que lo del' aygua de la Puda. Als pochos dias de péndrel cauhen las crostas y las escamas y s' assecan las nafres brianosas, deixant la pell llisa y suau. Lo mateix efecte produheix en los noys quan tenen la cara plena de crostas. Es lo únic depuratiu que obra sens debilitar la sang ni irritar la freixura. Destruheix en poch temps los efectes causats per l' ús del mercuri. Corretjeix las irritacions de la vexiga y la uretra, facilitant la transpiració mucosa, com també la pulmonar.

Preu de l' empolla, 3 pessetas.

RAMBLA DEL MITJ, NUM. 37.

BARCELONA.

Geometría elemental

AMPLIADA

per don Macari Planella y Roura.

Obra premiada per la Societat Barcelonesa d' Amichs de la Instrucció en lo Concurs de 1874.

Se ven á 4 rals en casa del autor, carrer Ample, 62.—Establiment d' artículos pera dibuix, pintura y matemáticas.

MEDICAMENTS LLEGÍTIMS

EXTRANGERS.

'S reben directament de Fransa, Inglaterra, Estats-Units de América, Alemania, Italia, etc.

Al per major y menor: Preus reduhits.

DIPÓSIT: S. Alsina, PASSATJE DEL CRÉDIT, 4.

FRUYTA DEL TEMPS.

Colecció de poesías originals de don Julio Gubernau, conegut pel popular pseudonim de C. Gumá. Forma un tomo de mes de 200 páginas, imprés ab esmero, sobre bon paper y val 10 rals. Se ven en la Llibrería de Lopez. Rambla del Mitx, 20, y demás principals de Barcelona.

TELEGRAMAS

Noticias del exterior

Segons los darrers telégramas dels diaris estranjers.

Qüestió d' Orient.—*Viena 7 Octubre.*—Noticias reservadas aseguran que Inglaterra ha format las sevas proposicions, responent á la nota de Turquía. Las potencias interessadas en aqueixa qüestió deliberarán antes de pendre una determinació. Lo consell francés, se reunirá lo dissapte próxim per igual objecte, baix la presidencia de Mr. Grevy que tornará ex-profés de Mont-sous-Vaudrey.

Reformas de Russia.—*Sant Petesburg 7 Octubre.*—Lo general Melikoff acaba de presentar lo seu programa de reformas á molts redactors dels periódichs del imperi, invitanlos á que en endevant se abstinguin d' entretenir las illusions del públich ab noticias y conjeturas falsas.

Télegramas particulars

Madrid 8, á las 5'15 tarde.—S' atribueix la baixa d' avuy de la Bolsa á la noticia del empréstit de Cuba que publicá *La Política* ahir nit.

Se comenta la asistencia del senyor Alonso Martinez al palco del senyor duch de Montpensier en la funció d' anit en lo teatro Real.

Lo general Martinez Campos y 'l senyor Alonso Martinez ha pregat al senyor Sagasta que anticipi son regrés á Madrid, sent probable que vingui 'l diumenje.

Continúa la qüestió de etiqueta dels capitans generals.

Bolsa.—Consolidat, 22'85.—Bonos, 99'00.—Subvencions, 45'50.

Madrid 8, á las 5'45 tarde.—*La Mañana* publica un notable article despedintse de sos lectors.

Lo *meeting* libre-cambista se reunirá 'l dia 17 y en ell se tractará dels vins.

Lo Rey y 'l duch de Montpensier han sortit á cassar al Pardo.

Madrid 8, á las 6 tarde.—S' ha acordat concedir la gran creu de San Fernando al general Blanco y otras grans creus als generals Rodriguez Arias y Reina y 'l ascens á tinent general del mariscal de camp senyor Valera, tots del exércit de Cuba. Probablement se publicarán en breu aquestos decrets.

Madrid 8, á las 6'05 tarde.—Lo senyor Montero Rios s' ha ocupat en las reclamacions de S. M. la Reyna mare y opina per lo cumpliment de la ley de 1867. Després de practicada la liquidació creu que deu reintegrarse al Tesor los anticipos que feu la casa Real anteriors á 1866 pera pagar deutes particulars, quals sumas excedeixen de 120 millions de rals entregantse 'l saldo á la Reyna donya Isabel.

Madrid 8, á las 6'15 tarde.—S' ha aprobat lo projecte de modificació del ferro-carril de Manresa.

Las últimas plujas han causat desperfectes considerables en la línea del Nort.

L' ajuntament de Béjar ha dimitit per incompatibilitat ab lo jutje de primera instancia.

Madrid 8, á las 7'40 nit.—S' ha aplassat pera 'l 23 la presentació á la Verge de Atocha de la infanta heredera.

Madrid 8, á las 9'30 nit.—*La Correspondencia Ilustrada* declara que 'l partit á que perteneix derogaria la circular sobre la prempsa 24 horas després de ser poder. Los direc-

tors dels periódichs solicitarán de las Córts la derogació de dita circular.

S' ha acordat en principi nombrar bisbe de Teruel al senyor Carcajases y de Vitoria al senyor Villar.

Madrid 9, á las 2'30 matinata.—*La Gaceta* publica un real decret disponent que cessi en lo càrrech de comandant-subinspector de Artillería del districte de Catalunya, lo mariscal de camp senyor Ansotegui.

Bolsí.—Consolidat, 22'60.

Madrid 9, á las 5'15 tarde.—A pesar de lo que s' habia dit en contra, se creu que demá asistirán al *besa-manos* en Palacio los capitans generals residents en Madrid.

La Correspondencia ocupantse dels rumors alarmants que sobre las provincias Vascongadas han correput, diu que creu que 'l Govern seria inexorable en la repressió de qualsevol conato de perturbació y que no vacilaria en restablir l' estat excepcional si las circunstancias ho fessin necessari.

Bolsa.—Consolidat, 22'62.—Bonos, 98'90.—Subvencions, 45'20.

Madrid 9, á las 5'30 tarde.—S' ha suspés la sortida de la Reyna Cristina á Atocha.

Lo dilluns se firmarán las propuestas de gracias.

Lo comte de Cheste está un poch millor.

Lo poeta Cavestany está agonisant.

Madrid 9, á las 6 tarde.—Ha quedat finiquitada la negociació de pagarés per valor de cinch millions de duros ab lo Banc Hipotecari, lo de Castilla, lo Hispano-Colonial, lo Crédito Moviliari y la casa Rostchild.

Madrid 9, á las 9 nit.—Ha mort lo jove poeta senyor Cavestany.

Se trova malalt també, además del comte de Cheste, lo marqués de Novaliches.

Los demás capitans generals, Martinez Campos, Concha y Rubalcaba, que 's troban en aquesta córt, visitaren á la Reyna mare ab motiu de ser sos dias demá.

Paris 8.—Se ha celebrat un Consell de ministros presidit per Mr. Ferry. Mr. Constans, ministre del Interior, comunicá lo plan pera la execució dels decrets de Mars y després de llarga deliberació no se acordá res. Demá se celebrará un' altre Consell. Encara no se ha pres cap resolució respecte á la qüestió de Orient.

Paris 8.—Los lligitimistas de Nantes han ofert un assilo als religiosis expatriats.

La prempsa alemanya opina que deu emplearse la forsa pera obligar á Turquía á cumplir los tractats.

Se confirma que Inglaterra proposa lo bloqueix de Smirna y Salónica, la recaudació dels drets de a. luanas y apoderarse de las possessions turcas del Mar Egeo, obligant aixis á Turquía á cumplir sos compromisos. Russia é Italia se han adherit ja al pensament.

Paris 9.—Los periódichs de Lóndres diuen que si á pesar del embarch dels productes de las aduanas de Salónica y Smirna y del bloqueix del Mar Egeo lo Sultan no compleix los compromisos que te contrets, las esquadras haurán de presentarse frente á Constantinopla pera deposarlo del trono.

Rusia é Italia se troban conformes ab aquestos propósitos y cooperarán á sa execució si arrivés lo cas.

Ultima Hora.

INAUGURACIO DEL PRIMER CONGRÉS CATALANISTA.

Elecció de mesa.

Serian las vuit y mitxa d' ahir vespre, quan s'inauguraren las sessions del «Congrés Catalanista.» Prengué la paraula 'l

President de la Comissió organitzadora, senyor Almirall, qui en un breu discurs explicá l' objecte á que obehia la celebració del Congrós y 'ls treballs que tenia fets la Comissió per son millor éxit. Se llegiren algunas adheissions, entre otras la del nostre corresponsal en Lisboa, senyor Teixeira Bastos, que fou sumament aplaudida per l' entusiasme que en pro de nostre renaixement manifestaba. Se procedí immediatament á la votació de la mesa, que fou molt renyida, gracias á lo que 's volia fer representar á cada una de las duas candidaturas que 's presentaban.

Los vots emitits se descomponen de la manera següent:

Primera candidatura.

President.	Don V. Almirall.	401
Vice-Presidents.	» Frederich Soler.	385
»	» Ramon Arabia.	375
Secretaris.	» Joan Maluquer Viladot.	404
»	» Rosendo Arús y Arderiu.	381
»	» Narcís Campmany	365
»	» Emili Vilanova.	357

Segona candidatura.

President.	Excm. Sr. Don Albert de Quintana.	264
Vice-Presidents.	Don Joseph Coroleu.	278
»	» Adolf Blanch.	274
Secretaris.	» Joaquim Riera y Bertrán.	296
»	» Joseph Pella.	249
»	» Francesch Mateu	267
»	» Cessar A. Torras	254

En vista del resultat anterior, foren proclamats individuos de la mesa del primer «Congrés Catalanista» los que forman la primera candidatura.

Segons lo acordat per la Comissió organitzadora, aquesta nit, á las 11, tindrà lloch en lo carrer de la Princesa, 25, la serenata anunciada, al president don Valentí Almirall, en representació del Congrós, prenenthi part algunas societats corals y la música d' artillería.

Nos falta espay y temps pera ser mes llarchs. Demá donarem mes pormenors.

BUTLLETI METEOROLOGICH

DEL DIA D' AHIR.

(*Servey especial del DIARI CATALA.*)

Barómetro reduhit á 0 graus á las 9 matí.	756'817
Termómetro cent. á las 9 matí.	21'3
Humitat relativa á las 9 matí.	65'0
Tensió del vapor d' aygua á las 9 matí.	12'3
Temperatura máxima á l' hombra las 24 horas anteriors.	22'6
Temperatura mínima á l' ombrá durant las 24 horas anteriors.	18'4
Termómetro á	
Sol y Serena.	Máxima. . . . . 39'6
	Mínima. . . . . 17'1
Vent dominant.—Mastral 3.	
Estat del Cel, 10.	

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13.